

Kata postala
jelölés a num.
No. 224718/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre \$20, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
detések díjazás szerint. Az „UJ
KELET” a transilvaniai és banati
keletesség egyetlen politikai napilap-
ja. Cikkeink utánnomását csak a
törvény megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

Börmentetlen
leveleket nem
fogadunk el.

Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Márton
Ernő. Felelős szerkesztő: János
Ferenc. Buceuresti szerkesztő: Er-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu nr. 24.

Csütörtök, 1937. július 29.

5697. EV. XX. ÉVF.
AV 21. 169. SZAM

Istrate Micescu és Palesztina felosztása

Végso kétségbeesésében afőlött, hogy ez a hálátlan ország nem volt hajlandó elismerni ragyogó kvalifikációját és elévülhetetlen érdemeit és megtagadta tőle az igazságügyminiszteri tárcát, amelyre oly sóvárogva aspirált és amelyért annyi politikai pártnak udvarolt hiába, — Istrate Micescu a legfényesebb romániai jogász és legmegbízhatóbb politikai karakter, a leggazdagabb ügyvéd és legudonsültebb — aki családjával csak franciául beszél és akinél egymillió lejnél kezdődik az ügyvédi honorárium, ráült a szélsőjobboldali mozgalom bizonyára több politikai elégtétellel kecsesgató kerekére és most éppen azon dolgozik, hogy véglegesen megakadályozza a zsidóknak az ügyvédi kamarákba való bejutását.

A Cerculul című bucaresti lap ankétje során megszólaltatta Micescut is afőlött: van-e Romániában zsidókérdés, közömbösen hagyhatja-e Romániát Palesztina felosztásának terve és nem érdeke-e Romániának az, hogy Palesztinában kivándorlási területet biztosítson felelősségre a zsidók számára.

Micescu hosszu nyilatkozatban választott a kérdésekre.

Hosszu nyilatkozatban, amely megdöbent ember dokumentuma annak, hogy egy nagytudású és klasszikus műveltségű intellektuel a lelki és erkölcsi süllyedésben milyen mélyre boxolhatja le önmagát, apróbb személyi és politikai ambíciókért.

Ime a nyilatkozat néhány jellemző passzusa:

„Mint jogász nem tudom, hogy mi románok milyen jogon engedhetnök meg magunknak, hogy a Népszövetség útján kényszerítsük rá az arabokra a zsidókat, hogy megszüntessék tőlük, ha az araboknak ez nem tetszik. Mint jobboldali politikus nem vagyok hajlandó az ország parazita-mentesítésében ahhoz mérni léteimet, hogy milyen elhelyezkedési lehetősége van a parazitáknak másutt, mondjuk Palesztinában. Formálisan megtöltöm magamnak, hogy menedékhely keresésének gondolatával foglalkozzam azok számára, akiket el kell kergetni az ország vezetésében elfoglalt pozícióikból. Irodalmi olvasmányaim között megkapott egy realista következő megjegyzése: „Middón a cipő szorít, nem késlekedjél lezuhani azért, mert még nem találtad meg a helyet, ahová elteheted. A lényeges az, hogy lezuhassz a cipőre, amely szorít, nem pedig, hogy előbb szaladjak keresni egy helyet, ahová tehetném.”

A román felelős levezetését keresni Palesztinában véleményem szerint azt jelenti, hogy nincs bátorágunk a lényeges és előzetes kérdést feltenni: van-e a zsidóknak joguk ahhoz, hogy Romániában lakjanak, bitolyva a román állampolgári minőségük? Azok, akik az állampolgárságot formailag megszerezték, vajon érvényesen szerezték is meg? Azzal, hogy igyekezzünk keresni másutt, mondjuk Palesztina nemzetközi státusában a menedékhelyet a zsidók számára, azt a megfontolatlanúságot követjük el, hogy az ország parazita-mentesítésére való jogunkat a zsidóknak egy menedékhez való jogától tesszük függővé. Már pedig én mint országom és nemzetem ügyvédje, nem térek el azon kötelességemtől, hogy kizárólag az én kliensem gondját viselem és nem veszem az időt az ellenfél fölötti részvétellel, akizhez semmi közöm.

Nem tagadom, hogy van az országban egy sémita probléma és fennáll az a kockázat az érdekeltek számára, hogy ez a kérdés erőszakosan oldódjék meg. Ha a szabadfoglalkozások a gazdasági vállalatok és vezetői pozíciók románokká lesznek, csak Victor Antonescu ügye lesz, hogy Románia nevében a Népszövetség mandátumbizottsága előtt milyen álláspontot fog elfoglalni, ahogyan a városi tisztasági hivatal dolga, mit csinál a ganajjal, miután a románok azt kitakarították udvarukról. Mindenekelőtt is sürgősen seperjük ki udvarainkat, mert bármily megszervezett is volna a Népszövetség tisztasági hivatala a ganéj összegyűjtésében, hasztalan szolgálat ez olyanok számára, akik a ganéjt megtűrik udvarokban, ahelyett, hogy kidobnák.”

Igy beszélt Istrate Micescu. Meg kell álla-

Teljes erővel lángolt fel az északkeleti japán-keleti háború

Megkezdődött Peking ostroma

Égész Kinában leirhatatlan lelkesedéssel ünneplik az északkeleti kínai csapatok első győzelmét

Nankingi jelentés szerint Szung Cse Juan ma lemondott az északkeleti hadsereg fővezér letéről, valamint Hopei és Cshah tartományok kormányzó állásáról. Lemondása olyan időpontban történt, amikor arra senki sem számított. A tábornokot japánbarátoknak ismerték. Tokióban a lemondást úgy kommentálták, hogy ez a békés megoldásra vezető szándék megnyilatkozása volt a tábornok részéről, mely szembetalálkozott a nankingi kormány akaratával.

Nanking minden hatalmat koncentrálni akar, és meg akar szüntetni minden autonómiát.

Egyidejűleg jelentik ugyancsak Nanking-

ból, hogy Sung Cse Juan tábornok falragaszokon adta a lakosság tudtára, hogy nem fogadhatta el a japánok mértéktelen követeléseit és visszautasította az ultimátumot. Kéri a kínai lakosságot, őrizze meg nyugalma a jelenlegi válságos helyzetben.

A nankingi lapok közlése szerint a kormány nem fogadta el Szung Cse Juan lemondását Hopei és Cshah tartományok kormányzó tisztségéről.

Pekingi jelentés szerint a kínai hatóságok nem fognak válaszolni a japán ultimátumra. Bármilyen lenne ennek a magatartásnak a következménye, a kínaiak el vannak szánva a végso védekezésre.

A japánok proklamációja a háborus lépések indokolására

Tokióból jelentik, hogy a tiencsini japán konzul az elmúlt éjjel közölte, hogy Szung Csej Juan és a kínai hatóságok nem kielégítő és provokatív magatartása miatt kénytelen közvetlen és független akció megindítására.

Négy óraker proklamációt intézett az országhoz, melyben rámutatott arra, hogy Japánnak nincsenek terület-elcsukítási szándékai, de kénytelen „védelmébe” venni a kínai csapatok által megsértett japánok tekintélyét.

A békés lakosságnak nem kell félnie, mert nem fog szenvedni. Japánnak az az egyetlen célja, hogy a „békét” biztosítsa Ázsiában és megteremtse Japán és Kína együttműködését. Pekingben nem lesznek harcok, ha a kínaiak nem fogják provokálni azokat.

Egyidejű tokiói jelentés szerint a japán kormány utasította tiencsini követét, utazzék Nankingba, hogy szoros együttműködést tartsanak a külföldi diplomatákkal és szükség esetén tárgyalásokat kezdjen a kínai kormánnyal.

Tokió, július 28. A képviselőház egyhangulag 96 millió yen rendkívüli hitelt szavazott meg az Északkeletben folyó „védekező” intézkedésekre.

A japánok rohama Peking ellen Nankingból jelentik, hogy a kínai hadvezetőséget hivatalosan értesítették: az elmúlt éjjel megkezdődött Peking ostroma.

A japán csapatok szabályos rohamot indítottak a város ellen. A harc rendkívül heves.

A japán tüzéréség is munkába kezdett. Japán jelentés szerint a japán csapatok elfoglalták Nan-Juan kaszárnyáit, melyek 8 kilométernyire fekszenek Peking déli falától.

A csapatok folytatják előnyomulásukat; hogy a kínaiak visszavonulását megakadályozzák.

Tiencsinnél jelentik, hogy a japánok az északi folyamán megkezdtek hadműveleteiket a Lukucsau-ban és Feng-Tajban állomásozó 29. kínai hadosztály csapatai ellen.

Ujabb pekingi jelentés szerint a Tung folyó két partján az ütközet egyre nagyobb méretű. A japán repülőgépek nagyon tevékenyek és gépfegyverrel tüzelnek a kínai csapatokra. A támadás célja az, hogy a 29. kínai had-

ret Peking környékéről eltávolítsa.

Ennek érdekében a japánok bombatámadást indítottak a Si-Juan és Nan-Juan környéki kínai barakkokra is. A kínaiak vesztesége nagy. Egy japán repülőgép a vihar következtében lezuhant. Hajnali félhatkor újabb erős japán támadást jeleztek.

Csiencsinnél érkezett jelentés arról számol be, hogy jöllehet hajnalban vihar vonult át az ország fölött, a japán repülőgépek mégis bombázták a kínai csapatokat, melyek nagy veszteségeket szenvedtek. Uang-Tiennél, 20 kilométernyire Pekingtől nagy ütközet fejlődött ki.

Mint Tokióból újabb jelentették, a japánok heves harc után elfoglalták Csinghozen helységeit, mely Pekingtől északra fekszik és teljes egészében rommá ágyúzták a Nan-Juanban lévő kínai kaszárnyákat. Mindkét oldalon nagy veszteségek voltak.

Nankingi jelentés szerint a kínai külügyminisztérium hivatalos jelentést adott ki, melyben közli, hogy

kínai csapatok ma visszafoglalták Feng Tai és Lang Fun Fang városokat.

Ezzel egyidejűleg jelentik Pekingből, hogy a Tung Jau Tung folyó körüli harcok egyre nagyobb méreteket öltönek. A japán repülőgépek tevékenységet fejtenek ki és repülőgépeikkel lövik a kínai állásokat. Az eddigi jelekből arra lehet következtetni, hogy a japánok energikus katonai lépésre szánták magukat annak érdekében, hogy Peking környékéről kiűzzék a 29-ik kínai hadtest csapatait.

A Reuter pekingi jelentése szerint a 29. kínai hadtest felvette a harcot a japán csapatokkal Tong-Shan mellett, mely harminc kilométerre Pekingtől északra fekszik.

Sanghaj győzelmet ünnepel

Mint Sanghajból jelentik, a Funtainál és Lang-Fangnál aratott kínai győzelmek rendkívüli meglepődést keltettek az ország szerte. Az üzletek kinyitottak, a lakosság tüntet az utcákon. A lelkesedés leirhatatlan. Ujabb jelentés szerint a kínai csapatok délben elfoglalták Csao-Kia-Csuan helység repülőterét. A harc nyolc órán keresztül tartott. Hét japán repülőgépet zsákmányoltak.

(Folytatása a nyolcadik oldalon)

A litvániai zsidók elnyomtatása

A világháború után a balti államok visszanyerték függetlenségüket. Litvánia, Lettország és Észtország fel szabadult az orosz cár igrája alól. Wilson elnök határozott és sürgős kívánsága volt az, hogy ez országokat Lengyelország példája szerint újra szabaddá kell tenni.

A három Balti ország közül Litvánia a legnagyobb és leginkább bővelkedik zsidó hitközségekben. A legújabb népszámlálás az ottani zsidók számát körülbelül 170.000-re teszi, ami az egész lakosság hét százalékának felel meg. Ezeknek közel egyharmada Kaunasban, Litvánia új és modern fővárosában él. A többiek más városokban és falvakban laknak. A litván zsidó helyzete úgy a városban, mint a faluban napról-napra rosszabbodik.

Amikor Litvánia visszanyerte függetlenségét, a zsidók sokkal inkább, mint az országban élő más kisebbségek áldásként üdvözölték ezt az eseményt. A litvániai zsidóság a kereskedelem és iparban mindig előkelő szerepet játszott. Most is lelkiismeretesen együtt működtek az ország helyreállítására érdekében. De abban a mértékben, amint az ország fejlődni kezdett és a litvánok életmódja emelkedett, a kezdetben egyenjogúsított zsidókat, egyre rosszabb bánásmódban kezdték részesíteni, amely ellenük irányuló támadásokban, bojkottban és felkelésekben érte el tetőfokát.

A litván zsidóság háború utáni történetében három különböző korszakot lehet megkülönböztetni. Az első az 1918 és 1925 közötti, mikor is az ujzsidóletett Litvánia teljes jogot biztosított a zsidóknak. E helyzetet széles körű zsidó jogok és kulturális autonómia koronázták meg. Litvánia függetlenségének e korai állomását annyi türelem és emberséges bánásmód jellemezte, hogy az akkoriban a litvániai zsidóságnak biztosított kulturális önállóság mintául szolgált más népek számára is.

Azonban ez a korszak nem tartott sokáig. Szerencsétlenségre a litvánok elfelejtették, hogy mivel tartoznak a zsidóknak és 1925 és 1935 között a litván törvényhozók és hatóságok mindama jót, amit országuk függetlenségének néhány első évében gyakoroltak, megsemmisíteni törekedtek. A zsidók ahe-lyett, hogy élvezhették volna az ország fejlődésének gyümölcseit, amelyhez pedig ők is tisztos mértékben hozzá járultak, jogaik fokozatos megrövidítésében részesültek. A zsidókkal szemben megkülönböztető irányzatok kaptak lábra. 1935 óta, amidőn a hivatalos és kormányzati körök zsidóellenes mozgalomban tömörültek oly célzattal, hogy a zsidókat gazdaságilag kiszorítsák és ugyanakkor politikai jogaikról is megfossszák, a zsidókat kitétték állásaikból és számuk a kereskedelem és iparban rohamosan csökken. Egy zsidó sem kaphat Litvániában állami szolgálót. Az egész állami gépezetben egyetlen zsidónak sincsen helye, holott az állami közigazgatás fenntartásához a zsidók bőségesen hozzá járultak addóikkal.

Litvánia inkább földművelő ország, melynek terményeit Angliába, Németországba és az Egyesült-Államokba viszik ki. Azelőtt a zsidó jelentékeny részt vett a litván exportból, mert fát, tojást, vaját, búzát és lent adott el a külföldnek. De 1935 óta a kivitel kereskedelmének legnagyobb részét átvették a zsidók kezébe. Állami ellenőrzés alá vették. Az állam által irányított és annak alárendelt különleges intézeteket alapítottak. Ott van a tej és vaj, a buza és len-szövetkezet és legújában egy fa-intézet, amely a kiviteli üzletet folytatja, jól ügyelve arra, hogy zsidó többé egy garas keresethez juthasson.

Ötvenezerre besültek azon zsidók számát Kaunasban, akik 1935 és 1937 között a különböző államilag ellenőrzött szövetkezetek létesülése miatt elvesztették kenyereiket. Ez azt jelenti, hogy a litvániai zsidók által fizetett adók ellenszolgáltatásaként ugyanazon állam oly intézményeket létesít, amelyek a zsidók tönkretételére szolgálnak. Minden városban és faluban szövetkezetek bujnak ki a

king

ytatása)

tiencsini jelen-
parancsnok
nak tartja. A
adása folytán
ják, hogy mi-
nak a kínaiak
tán.

dejük tokói je-
atok bekerítet-
29-ik hadtest
5 kilométer tá-
500 halottat

a kínaiak se-
eznek Hapei
jelentik, Pe-
et és katonát
atonát és két

gy a lakosság
hangulat, a ki-
várost, hogy
janak vissza.
rta foglalni a
e a kínai rend
zavonultak.

nem sikerül
az északkeleti
a japánok
st indítanak.
bomba rob-
sebesített
ostromállá-
pán katonái
bódának.

egyre inkább
ékes kibontako-
ntására. Nem
átumot elfogad-
nok ennek kö-
ulnának, új se-
kínai garnizon
álló kínai csa-
llanák és szá-
gyszámu hadse-
részen állomáso-

rint japán csa-
tásával ugyszól-
sacsász főbb ál-
buc mellett.

a japán hadügy
zste ki annak a
sa felől, ame-
resztűz alá vet-

különítmény az-
n Tajból, hogy
ingben tartózkó-
A különítmény
elő benyomulást
lytatott a kapu-
a különítmény
pun, a kínai ka-
iz alá vették a

entli Tokióból,
eszerter bemutat-
erveket, amelye-
ell valósitania a
vek között.

orthirek

0). I. oszt. vizipó-
ch, Sándor, illetve
rajnokságban har-

mániába. A görög-
énus szabadságon
atkozatát közlik.
em tér vissza Ro-

erbyvel augusztus
zeti bajnokság.

s Lapkötés R. E.
Baron L. Pop 18
18-60.

Többből, amelyek a mezőgazdasági terményeket becsesrelik ipari termékekre. Sokszor hivatalosan kényszerítik a földműveseket arra, hogy kerüljék a zsidó kereskedőket és a nem-zsidó szövetkezetekkel bonyolítsák le üzleteiket.

Ilyen kétesztendei erőszakos kiküszöbölési eljárás után a litvániai zsidóság, az egykor jobb napokat látott közösség, most elszegényedett és tönkre ment. Ha nem segítenek őket amerikai és afrikai rokonai, a litván zsidó ezrei éhen halnának abban az országban, amely egykor egyenjogúságot és szabadságot adott nekik, amely azonban ellenük támadt, miután a zsidók elősegítették, hogy gazdag és szerencsés legyen.

A gazdasági nyomás együtt halad a politikai jogfosztással. Igen kevés maradt magas elvérelem, egyenlőség és szabadság magas elveiből, amelyek egykor Litvánia függetlenségének első napjaiban uralkodtak.

Tárgyilagosan el kell azonban ismernünk, hogy az állam továbbra is részt vesz a kaunasi s más helyeken levő jidid és héber iskolák fenntartásában. Emiatt a jididiskura megtartotta fejlődőképességét és nagy haladási mutatókat. Kaunas Európa egyik legelső zsidó központja és a litván zsidók magasan kiemelkednek műveltségük és jellembeli tulajdonságaikkal.

De a szabad foglalkozások felé vezető utat hirtelen elzárult a zsidók előtt. Az egyetemes bevezették velük szemben a numerus clausus egyik nemét.

A politikai életben a zsidók semmiféle szerepet sem játszhattak. Egyszerűen zsidó sem kapott helyet az új litván Diétában, habár azelőtt a zsidók őt képviselője tilt benne. Olyan ravaszul kezelik a litván választási törvényeket, hogy a zsidók nem tudnak egyetlen zsidó képviselőt sem szóhoz juttatni jogaik védelmére. Még a nagy kaunasi zsidó hitközség sem juthatott képviselőhöz. A kaunasi városi tanács 36 tagja közül csak öt zsidó, holott a zsidók a főváros lakosságának több, mint harmad részét teszik. Még rosszabb a helyzet a többi városokban, ahol egyetlen zsidót sem engedtek be a törvényhatósági testületekbe, még ott sem, ahol a zsidók ténylegesen a lakosság többségét alkotják.

Miután a zsidókat legtöbb joguktól megfosztották, a hatóságok most már a zsidó sajtónál is szigorú ellenőrzést vezettek be. Bármilyen bírálat törvénybe ütközik. A zsidó sajtó mit sem közölhet, ami a hatóságoknak nem tetszik és viszont gyakran kénytelenek közreadni olyan cikkeket, amelyek értelmessé a zsidókra, de „hatósági rendelet” folytán és pénzbírság vagy a papír elvonásának kényszerére alatt mégis közölniük kell.

A zsidó vezetők, akik életműveiket hűségesen az ország szolgálatába állították, sőt, nék látják népük jövőjét. Holott a litván tömegek nem zsidóellenesek és a földműves, ha nem szorítanak rá hivatalosan, hogy a szövetkezeteknél vásároljon, szívesen kötne üzletet a zsidókkal. A földműves nincsen megelégedve a szövetkezetekkel, amelyek keveset fizetnek a mezőgazdasági terményekért és magas árakat szednek áruikért. A földműves osztály elégedetlensége gyakran vezet zavargásokra és vérontásra. De a hivatalos jelszó szerint „Litvánia a litvánoké”. A zsidót minden uton-módon kiszorítják. És semmi nem mutatja, hogy a kormány, különösen a tíz év óta uralkon levő diktatorikus irányzat, visszatérni szándékozza korábbi türelmi politikájához és a szabadsághoz. Ellenkezőleg az antiszemitizmus mélyen gyökeret vert az uralkodó osztályokban és az ottani zsidók életét egyre súlyosabbá teszi.

A litvániai zsidó közösség, amely duzzad az életerőtől, természetesen mindent elkövet, hogy megmentse a zsidókat a teljes romlásától. A zsidók letelepednek a vidéken, míg mások az ORT útján igyekeznek üzletet vagy foglalkozáshoz jutni, amely kiváló működése által a zsidók százait menti meg a teljes elmerüléstől. Ezek azonban csak védelmi eszközök és mindaddig, amíg a litván kormány mostani politikáját folytatja a zsidók ellen, semmiféle javulásra nincsen remény.

Természetesen ez a politika nem mondható sem okosnak, sem jövőbelátónak. Litvánia két ellenséges hatalom, Németország és Oroszország között fekszik. Rokoni viszonya Lengyelországgal a háború és béke meggyéjén van, mert Vilnát visszaköveteli Lengyelországtól. Tehát az esélyesség azt kívánja, hogy egy hozzá hasonló ország, tisztességesebben bánjon zsidóival, különösen azért, mert lengyel, német és orosz kisebbségei mellett egye dül a zsidók a valóban hűséges kisebbség. Továbbá, miután Litvánia exportáló ország és sok zsidónak van külföldi vevője, akik tőle, vaját és más terményeket vásárolnak tőle.

Ez már magában véve is eléggé indokolná annak belátását, hogy a litván vezetők jelenlegi zsidóellenes politikája teljesen rövidlátó és hogy vissza kell térnie a türelmi politikájához, amely Litvánia függetlenségének első éveiben a lakosság részére nyugodt életet biztosított.

DR. STERN MÖR

Egy zsidó újságíró noteszéből

*

Kezdetben volt az eszme, azután megszűlt az intézmény.

A chaszid mozgalomban a caddik képviseli az eszmet. A „kvitli” meg a „pidjen” az intézményt.

Mi a caddik? Chaszid tanítás szerint ő a világmindenség alapzata. („Caddik jeszad ajlom.”) Aztán ha a caddik elrendel valamit, azt az uristen szó nélkül végrehajtja. („Caddik gajzer v'hakudásj-burich-hi m'kájám.”)

A caddik intézménye pedig a „kvitli” (kivánságócsúla) és a „pidjen” (a lélek megváltása címen adott obulus.)

Amikor az első caddik pénzt vett a kérényezőtől, szőnyümmöd csodálkoztak az emberek. Hát hogy — kérdezték — a szent ember kufárságra adta a fejét? Közönséges, díjjal fizetett közvetítő lett ő, az uristen és a kiválasztott nép között?

Mire Reb Májlech Lizenszker (a lizenszki caddik, érdeme övön meg bennünk) a kvitli-intézmény feltalálója, így válaszolt erre a kérdésre:

— Sok az ellenfelünk. Eljönnek hozzánk, hogy gonyt üzenek belőlünk. Ezért próbát teszünk és azt mondjuk, a kivánságócsúlához pénzt is kell adni. S ez a biztos jel: aki pénzt ad, az őszintén gondolja a dolgot.

A chaszidizmus ellenségei mondják amit akarnak. Mondják, hogy a „pidjen” a snorolásnak egy előkelőbb válfaja. S amikor a rebe elegáns fűrdőhelyre megy, megjegyezhetik, hogy „á giter jid (a chaszid rebe elnevezése a jidid idiómában) azt jelenti: a jid vémsz'gajt hájnt auch git — zsidó, akinek ma is jól megy... Tény, hogy a chaszid zsidó szívesen adja a pénzt, pidjen-nek, a lélek megváltásának nevezti s szentül meg van győződve róla, hogy a caddik nem azért fogadja el tőle a pénzt, mert — isten ments és őrizz — szereti az anyagiakat, hanem mert a hive érdekeit tartja szem előtt.

Mert ugyebár (így magyarázta nekem a dolgot egy chaszid zsidó) gyakran előfordul, hogy valaki elmegy a rebéhez és kéri áldását, viszont az illetőnek nincs semmi érdeme, ami méltóvá tenné őt arra, hogy áldást kapjon. A caddik ezért pénzt fogad el az illetőtől, s ezáltal juttatja őt érdemhez. Most már semmi akadályja annak, hogy az áldásnak fogantaja legyen. Mert való igaz, hogy a caddik azzal, hogy elfogadja a hívó pénzt, egész életre köthető, örösi szíveséget és felbecsülhetetlen szolgálatot tesz neki.

150 esztendő a „pidjen”.

Volt ez idő alatt olyan caddik is, aki alkudozott hivelével. Reb Matele Csernobilernek állítólag ez volt a főtevéssége. Legendák keringenek róla. Kitalolt a fősvény gazdagokkal. Minden lépésért megfizettetett. 18 rubelt kért azért, hogy megálljon az illető háza előtt, s amikor már ott volt, újabb 18 rubelt kért azért, hogy leszálljon a kocsirol. Pénzt kért azért, hogy bemenjen a háza, pénzt, hogy leüljön, pénzt, hogy megkóstolja az ételt, pénzt, hogy beszéljen, pénzt, hogy áldást osszon. S így magyarázott:

— Patikára költsek minden kopekát, amit én elveszek hivelimtől, hiszen minden garasért duplán, sokszorosan fizetek vissza. Minél több veszek tőlük, annál többet fizetek vissza, mert minden az ő érdekükben történik.

Volt olyan caddik, akinek nem is kellett alkudoznia, mert hivel amugyis elhalmozta pénzzel. Reb Szulcse Ritsener házában vagyunk feküdték. (Amikor hamis vád alapján börtönbe vetették, 265 ezer rubelt találtak a hatósági közegek pénzeszekrényében.) S amikor a caddiknak rendkívüli kiadása volt, amikor például gyermekeit háziasította ki, a hivel híss pénzt adott, mert úgy vélték, hogy a megieő összeghez nem szabad hozzányulni, azt nem szabad felhasználni.

A caddik udvarában lévő pénz — mondták a chaszidok — „sz'gile”, alkalmas szer és biztosított arra, hogy a zsidóság bőségben éljen. Mert a caddik: lelke, lángja és legjava a zsidóságnak és ha ő szegényes körülmények között él, a zsidóság is nyomorog. Ahol az agy nem érezeti hitását a tagok fejlődésére, ott elcsenevészsedik a test. A caddik házában emiatt állandóan sok pénz kell, hogy legyen. És minél több van ott, annál jobb. Ez a titka a „kahen gudajl”, a főpap gazdagságának, amire a talmud azt mondja „godl'hi misel echov” — testvérei fölé emelték őt; a gazdag zsidók ajándékokkal halmozták el a főpapot, hogy háza tündököljön és pompázzon. Mert a főpapok gazdagsága bőséget áraszt a zsidó nép közönségére is.

Hajnalban, amikor elmosdott az éjszaka és a nappal körvonalai és „nem bírod megkülönböztetni a kék színt a fehértől”, lejegyzem ezeket a sorokat. Miért teszem? Mert az az érzésem, hogy a pidjen-intézmény körül erő-

sen kinőtt a dudva, s ha nem irtják kissé a burján, akkor a gaz teljesen ellepi ezt a ragyogó vallási mozgalmat, melyhez hasonló méretben és lendületben még nem sarjadt ki zsidó humuszról néplünk hosszú történelmének során.

Erdély területén a jelen pillanatban 63 csodarabbi él. Nagyreszük igen jámbor istenfélő ember. Komoly értéket jelentenek nekik a konzervatív zsidóság számára: hozzátartoznak a kerethez. A vallásos zsidó számára elégtétel, hogy „ilyen is van”: olyan emberek is élnek közöttünk, akik kizárólag a tanuláshoz és istenes dolgoknak szentelik életüket.

Nagyreszük a kétszázéves, kitaposott országuton jár. Akár imádkozásról, akár pénzszezséről van szó.

De amit egyesek utóbb csinálnak, az má nem chaszidizmus.

De ebben a műfajban is utolsó főrcunka. Legfeljebb paródia.

Giccs.

Az egyik, Nagyváradon székelő csodarabbi férjhez adja a lányát. Szétküldi az esküvői meghívókat és ilyeneket ír belé:

„Kérem, saját jólfelgottat érdemben, járuljon hozzá az esküvői költségekhez, mert ez javára fog szolgálni ugy ezen a világon, mint a tuvilágon.”

„Tekintve, hogy rengeteg cim elkallódott, kérjük, hívja fel ösmerősei figyelmét is, hogy nekil: is alkalmas legyen a segítség forrásából meríteni.”

Ha valakinek elveszett a meghívója, ez ne aggassa, mert a caddik róla sem fog a nagy napon megfedekezni és imádkozni fog az érdekében.”

„Külföldiek, akik nem küldhetnek pénzt postán, vagy bank útján, küldhetnek nemzetközi postabonkokat, vagy más értékeket”. Ez még semmi.

Az esküvőre előtt Magyarországról az örömapa rokona és a lapok egy irtak róla, mint Edwardról. Itt van, ott van, erre jár, arra jár. ekkor fogad, akkor fogad.

G. B. Shaw nyolcvanegy éves és minden napját íróasztala mellett tölti

London, július 28. Ma van George Bernard Shaw 81. születésnapja. A nagy író az idén sem engedi, hogy megünnepeljék az évfordulót. Azelőtt a születésnapját mindig Angliától távol töltötte. Indiában, Ausztráliában, vagy a legjobb esetben Amerikában virradt rá ez a nap. Tavaly és az idén azonban az agg író már nem ment világgörüllé utazásra és a csendes Malvernben, a szabadtéri játékok városában tölti ezt a napot.

Bernard Shaw 81 éves korában is úgy dolgozik, mintha fél évszázaddal fiatalabb volna. Most fejezte be legújabb darabjának korrekturáját, melynek címe „Genf”. A fáradhatatlan Shaw azonban máris két újabb vigjátékon dolgozik, amelyeknek kivételesen nem lesz politikai tendenciájuk. Bernard Shaw gyorsírással ír mindent, de senkinek tudja elolvasni az írását, kivéve régi írógépes kisasszonyát, Miss Blanche Pathot, aki még évtizedek előtt megtanulta G. B. S. saját külön gyorsírását.

Külsőleg Bernard Shaw nem öregedett meg. Ma is olyan egyenesen jár, mint a gárdisták, arca rózsásan friss, hófehér szakála gondosan ápol, vastag szemöldökeket mindennap gondosan megfésüli. De azért mégis mintha megöregedett volna Bernard Shaw. Amikor néhány hónap előtt hírel vitték neki, hogy barátja, Sir James Barrie, a nagy angol író meghalt, Shaw csendesen megjegyezte:

— Most én következem sorra...

Tréfásan mondta ezt, hangja mégis elárulta, hogy komolyan gondolta. Akik ismerték Bernard Shaw-t, azok megdöbbenve figyeltek fel erre a megjegyzésére, mert idáig G. B. S. mindig arról beszélt, hogy százéves akar lenni. Terveket készített, utiprogramokat dolgozott ki és má már azt mondja, hogy a 81 éves ember végeredményben mégis csak 81 éves...

Azért változatlanul dolgozik tovább íróasztala mellett, változatlanul vegetáriánus

S riport lett a csodarabbiból.

Színes riport, háromhasábos címmel. „A csodarabbi ur — mondja a titkár — azonnal fogad. Most még hagyján, most még be lehet jutni hozzá, de amikor Pesten voltunk, annyian jöttek, hogy számot kellett adni a várakozóknak”.

Es következik egy mese. Gyermekeken asszony látogatta meg a szentet, a rabbi megígérte neki, hogy egy év múlva fia fog születni. Az asszony elutazott, s pontosan az évfordulón csomagolt a rabbi és elment a bírásra. Mer az asszonynak tényleg fia született.

Igy, egyszerűen.

Uj Bál-Sém-szerű legendák 1937-ben. Es titkár és riport és rotációs. Es fizetett kommunikék és „jó sajtó”.

Es hirdetés. Ras Hamud, a hindu fakir és Pinthya, a jósnó mellett...

Bál-Sém, a nagy Maggid és a többiek nevében...

Néhány évvel ezelőtt volt ilyen érzésem — a chaszidizmussal kapcsolatban.

Az egyik erdélyi városban rabbaric volt, s Bukarestben, a kultuszminiszterium folyósóján találkoztam a két párt képviselőivel.

Külön-külön sarokba húzódtak. Farkaszemet néztek egymással, néha-néha áthajlítgattak egy-egy guyszót. S minchet imádkoztak.

A chaszid mozgalom akkoriban jubilált. A jidid lapok nagy cikkeket irtak.

„Cvájhindert juhr Bál Sém”. Kétszáz éve annak, hogy Bál Sém felfedezte magát.

Kétszáz év kellett ahhoz, hogy a mozgalom eljusson a Kárpátoktól a miniszteri folyósóig. A havasi magánytól és pán-monoteizmustól és mikvétől és eksztázistól — a bukaresti Royal-kávéház kéteshírű kijárótársaságáig.

De hát ezek számára volt méntesség. Cél begett a szemük előtt, úgyzni akartak, megfontolatlanágukban ilyen eszközökre is ráfanyalódtak.

De a csodarabbi, aki hirdeti magát, aki minden jött-mentnek csodákat árul, aki előszóájában hangulatkeltés céljából titkár tart és fűtyöl a józlésre és a chaszid etikára, az csak kompromittálja a mozgalmat.

Vagy talán ez chaszidizmus?

Mert ha igen, akkor nem tudnám minek nevezni azt, amit Bál Sém és tanítványai műveltek...

Schön Dezső.

Genfből ÖSSZ

Amerika nem fog szavazni

Brodetzky

Lausanne, július 28. Szauad emir, Szauad fia, fogadta Lausanne Iroda munkatársát, szauad állást foglalt Palesztinában. Az arab trónra mondotta:

— Az arab világ

rubi Palesztina

szauad egy részének

szauad zsidó államot

királyi bizottságnak

állam létesítésére

gyakorlatban azt je

akarja venni a pales

ajak egy részét. Van

aki külső nyomásra

jának felét másokna

megértéssel viseltet

tel szemben, amelyb

szauadokban élnek,

vannak kitéve. Ha

got akar adni a zsid

ja ezt saját terület

Szauad emir hang

apja Szauad király

séri a dolgok fejl

Mindenestre egytel

való arab sem fog

la'ni e kérdéssel sze

bizottság ülésezésér

delegációnak nem les

bia nevében beszélni

Arabo

A transzjordániai

kommunikében cáfol

ha helyeselné Pales

ten államra való

emir, Transzjordán

állandóan fenyegető

azt hiszik, hogy ő e

tási tervvel, melyne

lesztina királya len

gét megerősítették.

körében egyébként

terv elleni mozgalom

körök tiltkoznak a

hashíbi jeruzsálemi

kelt pártja is most

foglalt vele szembe

utján memorandum

mányzó elé, amelyb

alkalmatlannak és

fogadhatatlannak

nak Irákhöz hason

ke'l lennie, amelyne

ges jogokkal rend

hibi párt üdvözi a

amelyet hajlandó

gadni.

A londoni Morn

Londonban a cion

sékeltebb arabok v

sok folynak arra

zsidók között a P

sében megegyezés

hetségesnek tartja

álló tábor vezetői

vül közelebből ta

séges, hogy a meg

lyamán Svájcban

ben Zürichben tár

resszus, az arabok

be érkeznek, hogy

dátum-bizottság ü

A Daily Telegr

tója szerint a ma

átanumányozta a

készítette a refe

nek alapján a szep

szövetségi tanács

magának a kérdé

dön az angol par

Népszövetség véle

tes lesz és az

nyára nem lesz k

egy a parlament

Genfben tárgyalásra ülnek össze a zsidó és arab vezetők?

Amerika nem gondol a mandátum átvételére. Nyolcezer certifikátot szavazott meg a Palesztina-kormány a következő évre
Brodetzky professzor megbélyegzi lord Herbert Samuel felsőházi árulását

Lausanne, július 28. Ibn Szaud király fia, Szaud emir, Szaud-Arábia trónörökös, fogadta Lausanneban a Zsidó Távirati Iroda munkatársát, aki előtt kategórikusan állást foglalt Palesztina felosztása ellen. Az arab trónörökös a következőket mondotta:

— Az arab világ sohasem fog hozzájárulni Palesztina felosztásához és az ország egy részének elszakításához, hogy ezen zsidó államot teremtsenek. Az angol királyi bizottságnak a Palesztina zsidó állam létesítésére vonatkozó javaslata a gyakorlatban azt jelenti, hogy Anglia el akarja venni a palesztinai araboktól hazájuk egy részét. Van a világon olyasvalaki, aki külső nyomásra hajlandó volna hazájának felét másoknak átengedni? Mi teljes megértéssel viseltetünk a súlyos helyzetrel szemben, amelyben a zsidók azon országokban élnek, ahol üldözöttségnek vannak kitéve. Ha azonban Anglia országot akar adni a zsidóknak, miért nem adja ezt saját területéből?

Szaud emir hangsúlyozta végül, hogy apja Szaud király nagy érdeklődéssel kíséri a dolgok fejlődését Palesztinában. Mindenesetre egyetlen szaudi Arabiából való arab sem fog ténylegesen állást foglalni a kérdéssel szemben és a mandátumbizottság ülésszékre Genfben érkezéskor delegációnak nem lesz jogában Szaudi-Arábia nevében beszélni.

Arabok a kettéosztás ellen

A transzjordániai kormány hivatalos kommunikékében cáfolja meg a hirt, mint-ha helyeselné Palesztinának két független államra való felosztását. Abdullah emir, Transzjordánia királya egyébként állandóan fenyegető leveleket kap, mert azt hiszik, hogy ő egyetért ezzel a felosztási tervvel, melynek révén az arab Palesztina királya lenne. Az emir testőrségét megerősítették. A palesztinai arabság körében egyébként egyre nő a felosztási terv elleni mozgalom. Nemcsak szélsőséges körök tiltakoznak a felosztás ellen, Nashashibi jeruzsálemi polgármester mérsékelt pártja is most már hivatalosan állást foglalt vele szemben. A párt küldöttség útján memorandumot terjesztett a fő kormányzó elé, amelyben a felosztási tervet alkalmatlannak és az arabok számára elfogadhatatlannak minősítik. Palesztinának Irákhhoz hasonlóan önálló államnak kell lennie, amelynek kisebbségei különleges jogokkal rendelkezzenek. A Nashashibi párt üdvözi a földeladási tilalmat, amelyet hajlandó tárgyalási alapul elfogadni.

Zsidó-arab tárgyalás

A londoni Morningpost jelentése szerint Londonban a cionista szervezet és a mérsékelt arab vezetők között tárgyalások folynak arról, hogy arabok és zsidók között a Palesztina-politika kérdésében megegyezés jöjjön létre. A lap lehetségesnek tartja, hogy a két szembenálló tábor vezetői valahol Palesztinán kívül közelebbről találkozni fognak. Lehetséges, hogy a megbeszélés augusztus folyamán Svájcban létrejön. Ebben az időben Zürichben tárgyal a cionista kongresszus, az arabok delegátusai pedig Genfben érkeznek, hogy résztvegyenek a mandátumbizottság ülésén.

A Daily Telegraph diplomáciai tudósítója szerint a mandátumbizottság, már áttanumányozta a Peel jelentést és el is készítette a referátumot róla, amelynek alapján a szeptemberben összeülő népszövetségi tanács megfelelő képet alkothat magának a kérdéssel. Október 31-én, midőn az angol parlament ismét összeül, a Népszövetség véleményezése már ismeretessé lesz és az angol kormányának bizonyára nem lesz kifogása az ellen, hogy egy a parlament két házának tagjaiból

alakított vizsgálóbizottság tegye a felosztási tervet tanulmány tárgyává és ezzel kapcsolatosan esetleges módosító javaslatokat dolgozzon ki.

A Jewish Agency emlékiratot nyújtott át Wauchope fő kormányzónak, azzal a kéréssel, hogy azt a mandátumbizottság elé továbbítsa. A memorandumban élesen tiltakozik az ellen, hogy a palesztinai kormány az 1936-os arab zavargásokról a tényt megghamisító jeletést terjesztett a mandátumbizottság elé.

A Zsidó Távirati Iroda washingtoni munkatársa felhívta Hull amerikai külügyminiszter figyelmét az interpellációra, amelyet Geoffrey Mandel angol liberális képviselő intézett Chamberlain miniszterelnökhez arról, hogy a véleménye az angol kormányról, hogy Amerika vegye át a palesztinai mandátum végrehajtását. Hull külügyminiszter kijelentette, hogy az Egyesült Államoknak sokkal több aktuális kérdéssel kell foglalkozni, sem hogy ilyen elméleti probléma tanulmányozásába belemehetne.

Az amerikai szenátusban Lozis, Illinois állambeli szenátor felhívta a kormány figyelmét arra, hogy Palesztina felosztási terve amerikai polgárok érdekeit veszélyezteti. Kívételte, hogy a felosztás esetén az amerikai polgároknak adják meg a jogot, hogy palesztinai vagyonuk fölül szabadon rendelkezzenek.

A lengyelországi zsidó sajtó értesülése szerint 1937 augusztus 1.—1938 augusztus 1. közötti időpontra az angol kormány nyolcezer certifikátot szavazott meg a Jewish Agency számára, amelyeket rövidesen ki is adna. A certifikátok hatvan százaléka családoknak szól és főleg lengyelországiak részére van szánva.

Az Aguda Jiszrael Genfben utazó delegációjának vezetője, Blau rabbi hosszas megbeszélést folytatott Mose Shertokkal, a Jewish Agency politikai osztályának vezetőjével. Az Aguda és az Aguda között teljes megegyezés jött létre a napirendben lévő összes politikai kérdésekben.

Lord Samuel árulása

London, július 28. A felosztási terv felsőházi vitája alkalmával lord Samuel is felszólalt és megégette szerinte olyan javaslatokkal, amelyek a zsidó álláspontra és a palesztinai zsidó jogok számára súlyos támadást jelentett. Samuel azt mondta többek között, a zsidókat fel kellene szólítani, hogy járuljanak hozzá egy olyan megállapodáshoz, amely a zsidó bevándorlók számát maximálja és a palesztinai zsidó lakosság arányszámát nem növeli 40

Egy házmester rablótámadása a magános lakó ellen Bucurestiben

Az ablakon kirepült bádogedény hívta fel a lakók figyelmét a támadásra

Bucuresti, július 28. A fővárosban az elmúlt éjszaka rablógyilkossági kísérlet történt, melyet a rendőrségnek órák leforgása alatt sikerült lelepleznie. A Lira u. 11 szám alatt a lakók arra lettek figyelmeztetve, hogy az egyik lakás ablakából bádogedény repül ki. A lakásban Maria Gradisteanu nyugdíjas 60 éves tanárnő lakik magánosan. A lakók kopogni kezdtek az ajtón, majd amikor erőteljes kopogtatásra sem felelt senki, betörték az ajtót és behatoltak a lakásba. Az egyik szobában eszméletlen állapotban, vértócsában találtak rá Maria Gradisteanura. A lakók észleltetésére kissé magához tért és ezt mondta:

— Ion meg akart ölni...
 A sebesültet kórházba szállították. A

EGY ATOUT

Bedörzsölés Mon Atout kölnivizzel csodát tesz. Hűsít, frissít, élénkít — csodás erősítő szer, valóságos jótétemény a melegtől elgyötört test számára.

53° FOK A NAPON,
 38° FOK ÁRNYÉKBAN
 KÁNIKULAI HŐSÉG — ELVISELHETETLEN MELEG —

Más híres Lady készítmények: CHAT NOIR, PERLE DE PARIS, JOCKEY CLUB, JAZZ.

százaléknál magasabb nivóra. Másrészt azt javasolta Samuel, hogy a cionisták támogatassák egy nagy arab föderáció megerősítését.

Miután Samuel lord Palesztina első fő kormányzója volt és miután őt nemcsak angol politikusnak, de az angliai zsidóság egyik vezető tagjának tekintik, a lord felsőházi beszéde joggal kelthette azt a gyanút, hogy ez az álláspon nemcsak az ő személyi nézeteit fedi, hanem zsidó körök számára is tárgyalási platformot képezhetne.

Eppenezért az Agency nem hagyta válasz nélkül Samuel lord felsőházi beszédét. Selig Brodetzky professzor, az Agency londoni politikai osztályának vezetője, egy criklewoodi gyűlésen éles bírálatban részesítette Samuel lord eljárását, aki a pár-

tállanságban odáig ment el, hogy az arabok állásponját dicsőítette. A cionizmust nem azért teremtették, hogy ez arab államszövetség megerősítését támogassa, hanem, hogy a zsidókérdést megoldja. Nem engedjük meg a zsidóknak, mint egyéneknek, hogy a zsidó nemzet döntéseibe beavatkozzanak. Nincs ebben az országban, vagy másutt oly nagy zsidó személyiség, akinek véleménye a zsidók reprezentatív testületével szemben jelenthetne valamit. Egyetlen nagy zsidó sem diktálhatja azt, hogy mi a zsidó nép teendője. Nekünk meg kell oldanunk a zsidókérdést és Palesztina azon az uton van, hogy azt meg is oldja. A zsidó népek szabadnak kell lennie. Semmi olyant nem fogadhatunk el, amely szabadságát valamilyen vonatkozásban alááshatná.

hatóságokkal, hogy támadójában a házmestert, Ion-t ismertesse fel. A rendőrség azonnal házkutatást tartott a házmesternél, akit levetkőzve, ágyban találtak a látást mimelt, amikor a detektívek beléptek. A rendőrség azonban a házkutatásnál vércseppekkel teli ruhát talált a lakásban és ott volt Gradisteanu Maria egy kis doboza is, amelyben 800 lej volt. A rablógyilkost letartóztatták. A lakásban még néhány, a tanárnőtől rabolt értéktárgyat találtak. Ion Podarunak hívják, 24 éves, Brailából került a fővárosba. A rendőrség végül is beismerő tette.

— A vakbélgyulladás veszélye elleni védekezés egyik hatásos módszere abban áll, hogy az ember a beleit hetenként legalább egyszer a természetes „Ferenó József” keserűvízzel — reggel éhgyomorral egy pohárral — alaposan kitisztítja. Az orvosok ajánlják.

— Öt napra betiltották a brassói hitleristák lapját. Bucurestiből jelentik: A Tageszeitungot, a brassói hitleristák lapját, a cenzurarendelet megszegése miatt öt napra betiltották.

JULIUS 29.
 abból.
 hasábos címmel.
 mondja a titkár
 hagyján, most még
 amikor Pesten volt
 számot kellett ad-
 e. Gyermektelen asz-
 zentet, a rabbi meg-
 mulva fia fog szil-
 t, s pontosan az év-
 bi és elment a bris-
 nyileg fia született.
 endák 1937-ben. Es
 os. Es fizetett kom-
 ud, a hindu fakir és
 gid és a többiek ne-
 olt ilyen érzésem
 platosan.
 sban rabbiárc volt.
 zminiszterium folyó-
 párt képviselőivel.
 húzódtak. Farkas-
 néha-néha áthajgát.
 minche-t imádkoztak.
 akkoriban jubilált. A
 et irtak.
 Sém". Kétszáz éve
 fedezte magát.
 z, hogy a mozgalom
 miniszteri folyóság.
 pán-monoteizmustól
 tól — a bukaresti
 kijárótársaságig.
 volt menség. Cél le-
 yozni akartak, meg-
 eszközökre is rá-
 deti magát, aki mi-
 áru", aki előszóad-
 jából titkár tart és
 zsid etikára, az csak
 mat.
 zmus?
 nem tudnám minék
 Sém és tanítványai
 Schön Dezső.
 éves
 ztala
 vásra és a dohány-
 hosszú sétákat tesz
 a vagy ha London-
 parkban, lemondott
 és a többi sportról
 olt. Londonban is
 t tölt, holott az
 Londonba utazott,
 illios angol főváros
 kilenc órákor
 yatic nem kel fel
 rádió, vagy gra-
 és csendesen elbe-
 láthatatlan mind-
 k, de nyomban ol-
 nagy író úgy érzi,
 kisége.
 kikötötte, hogy
 ynél drágább ajón
 után cipőszinorok-
 yufákkal, ceruzák
 lepték meg Mal-
 z idén már nem
 Bernard Shawnak,
 annak győzdeve ar-
 gy író rövidesen
 és régi tréfálkozó
 yságot tesz arról,
 enne az öserő.
 UC
 érkezett. Leszál-
 rjen arájánlatot
 Regina Maria 34.

Hartmann Sándor a kolozsvári hadbíróóság börtönében

Mit mond Hartmann védője a nagyváradi börtöngyáros kétszeres denunciaciójáról

Csaj, július 28. Hartmann Sándor nagyváradi börtöngyáros, többszörös millió-mos két nap óta a kolozsvári katonai ügyészség foglya. Az ügyész asztalán nagy paksaméta fekszik. Kitele belőle három ügyre való akta is. A vaskos dosszár azonban elejétől a végéig Hartmann Sándorral foglalkozik.

Hartmann Sándor e pillanatban fogas kérdés. Nemcsak a nyomozó hatóságoknak és ügyvédjének, hanem a nagyközönségnek is, de főleg a zsidóságnak. Talán Reinitz Jakab óta nem állott Romániában zsidó ember ilyen háborzongató megvilágításban a közvélemény előtt. A szakállas Reinitz nagy gyilkossági pere óta nem tették fel zsidó emberrel kapcsolatban ezt a kérdést: *Tehetett ilyesmit zsidó ember?*

Még ma is a kétségtelen bizonyítékok láttára is borzongva tesszük fel a kérdést: Hartmann Sándor nagyváradi zsidó gyáros valóban megtette azt, hogy Grünfeld

wormsi zsidó gyárost, sőt az egész németországi zsidóságot bevádolja a Gestapónál, csak azért, hogy hitelezőjétől megszabaduljon? Mert azt tudnia kellett, hogy a Gestapótól épborrel és egyhamar nem szabadul meg az, aki kezük közé jut. És, hogy a hitelező ügyvédje se álljon utójában kommunista és irrendenta röpcédulákkal telt táskát helyeztet el dr. Kertész Ferenc nevére a váradi állomási ruhatárban, majd feljelentette az ügyvédet.

Eddig ennyit tudunk Hartmann ügyéről, mert a vizsgálat szigorúan titkos és bár az ügyész kihallgatta Hartmannat, a nagyközönség csak a vizsgálat befejezése után tudhatja meg, hogy a büntető hatóságok, milyen álláspontot foglalnak el Hartmannal szemben. A kolozsvári katonai törvényszék hatáskörébe természetesen egyedül, a kommunista és irrendenta röpcédulákkal telt táskák kérdése tartozik.

Hogyan látja a védő a Hartmann-ügyet?

Munkatársunk ma beszélgetést folytatott Hartmann védőjével, dr. Klein Miksával, aki lélektani szempontból világította meg, hogyan jutott el az ismert gazdag börtöngyáros a kétszeres denunciacióig?

A védőügyvéd természetesen azokat a momentumokat helyezi előtérbe, amelyek valamilyen módon megmagyarázni próbálják Hartmann semmiképpen sem kvalifikálható eljárásának lelki rugóit.

Hartmann Sándor — mondja a védő — jelenleg 56 éves, háztulajdonos és börtöngyáros. A ma már ádáz gyűlölködésé fajult pereskedés, amelyet dr. Kertész Ferenc nagyváradi ügyvéddel folytat, hét évvel ezelőtt kezdődött. Hartmann árut vásárolt a wormsi Grünfeld cégtől, 567 dollárért. A cég többször fizetésre szólította fel Hartmannat és mikor ez a felszólítás hasztalan maradt, a wormsi cég megbízta dr. Kertész nagyváradi ügyvédet, hogy peresítse Hartmannal szembeni követelését. Ez a perlavina első fázisa. Hartmann két fokon elvesztette a pert. Ekkor az ítélet értelmében annak jogerőre emelkedéséig letétbe kellett helyeznie a pénzt. Ez meg is történt. Hartmann 567 dollárt helyezett letétbe dr. Adorján Ármán bankjában, dr. Kertésszel egyetértéssel.

A semmitőszéken elvesztette a pert, tehát Kertész dr. a törvény értelmében felvehette a letétbe helyezett 567 dollárt.

Hogy ezután mi történt, miért került mégis további pereskedésre sor, hogyan történt, hogy az eredetileg 100 ezer lejes követelés az évek során perköltségek címén 400 ezer lejre dagadt, az Hartmann szerint úgy történt, hogy felszólította dr. Kertészt, vegye fel a letétbe helyezett pénzt, és vállalja, hogy az évek során felgyűlt kamatokat is kiegyenlíti. Dr. Kertész állítólag megtagadta volna a pénz felvételét, ezzel szemben zárlatot kért Hartmann vagyonára. Ebből újabb per keletkezett.

Egyre dagad a perlavina

Hartmann a semmitőszéknél is elvesztette ezt a pert is. De rögtön utána újabb pert adott be, mert a bank nem adta ki a letétbe helyezett pénzt, csak ha dr. Kertész is aláírja a hozzájárulást. Kertész nem írta alá. Egy negyedik per is megindult, Kertész pereli Hartmannat, hogy a hitelezés idejében lévő dollárkursus szerint fizesse ki Hartmann az adósságát.

Hartmann közben átiratja házáat a feleségére, mire Kertész az üzletáruházási törvény alapján pert indít az asszony ellen is. Ezenkívül rágalmozási, becsmérlési, könnyű testisértési perek egész sora tarkítja az 567 dollár miatt megindult perlavinát.

Hartmann már elveszti a fejét, nem tud kiboncolni a perek légiójából, amelyek újabb és újabb perekkel kuszál össze-vissza. Közben leég a gyára és amikor a biztosító társaság gnyujtogatást sejt,

Hartmann pereli a biztosító társaságot. Ezt a pert megnyeri, de már egész Nagyváradon mániákus perlekedő híreben áll.

Mikor Hartmann látta, hogy a perköltségek milyen ijesztő mértékben terhelik számláját, elbeszélése szerint Wormsba utazott, ahol tárgyalást kezdett hitelezőjével, Grünfeld gyárossal, akivel állítólag meg is egyezett. Hartmann megnyugodva visszatért Nagyváradra és közölte dr. Kertéssel utazásának eredményét. Dr. Kertész, Hartmann elbeszélése szerint nem adott hitelt a szavának, mire Hartmann sürgönyözött Grünfeldnek. Megérkezik Grünfeldtől a sürgönyválasz: Nincs egyezés.

A bosszu

Igy beszélt el ügyvédjének az előzményeket Hartmann és most következő a bosszúja. És ez az a bosszú, amit nem indokolhat meg semmilyen vélt, vagy valódi jogsérelem. A nagyváradi német konzul helyettesénél bevádolta Grünfeldet azaz, hogy az összepaktált Németország elenségeivel és ugyanakkor denunciacióra az egész németországi zsidóságot is. Grünfeldet — mint már ismeretes — a Gestapo családjával együtt elfogta.

Ezt beismeri Hartmann. Azt azonban tagadja, hogy Kertész nevére ő helyzetette volna el a röpcédulákkal telt börtöndöt.

Beszámítható-e Hartmann?

Lélektanilag talán érthető — mondja dr. Klein Miksa, — hogy Hartmann a perlavina követésében ilyen eszközökhöz folyamodott, de erkölcsi mentséget senki sem találhat tetteire.

A büntetőjogi irodalom számos olyan esetet ismer, amikor mániákus pereskedők eszközválogatás nélkül igyekeznek tönkre tenni ellenfelüket. A pszichiaternek lelki zavarodottságnak tudják be ezt az állapotot, amely sokszor olyan foku lehet, hogy kizárja a büntetőjogilag való felelősségrevonást.

Ugy látom jelen esetben, hogy Hartmann idegei felőröltek a hét évig tartó pereskedés alatt. Ezért már tegnap beadványt intéztem a katonai törvényszék vizsgálobírójához, amelyben kértm dr. Minea és dr. Kernbach elmeszakértők véleményének kikérését Hartmann elmeállapotát illetőleg.

Az ügyvel kapcsolatban a vizsgálat ideje alatt nem adhatok felvilágosítást, mert az ügy iratait csak ezután tehetem tanulmány tárgyává.

Ennyit mond csak el a történetekről Hartmann védője.

Erdély zsidósága feszült érdeklődéssel várja a Hartmann-ügy büntetőjogi fejleményeit. Abban az esetben, ha Hartmann meg is szabadul a felelősségrevonás elől, a zsidó közvélemény és az erkölcsi törvények előtt nem tisztázhatja soha magát. (H. E.)

SIKEREI vannak mert SZERENCSES?

Nem, — sikerei vannak, mert intelligens és tehetséges, mert megértette e rendkívüli idők szavát, amikor a létért folytatott harc óriási erőfeszítést igényel, amikor azé a siker, aki meg tudja előzni a többiekét.

Igen, ez a titka. És most, amikor már „beérkezett”, ugyanaz maradt: energikus, határozott, gyors. Vessen egy pillantást reá: hogyan veszi át a jelentéseket, hogyan ad utasításokat

hogyan intéz fontos üzleteket. Jelenlétét mindenütt érezni és ezt anélkül, hogy elmozdulna helyéről, idővesztés nélkül. Telefon útján.

Ezen kicsiny készülék segítségével néhány perc alatt elintézi sűrű és fontos ügyeket, személyesen vezeti és ellenőrzi egy hatalmas vállalat bonyolult gépezetét, a lehető legkényelmesebben, anélkül, hogy akárcsak elenyésző mértékben kényelmes kurösszékét!

TELEFON — a leggyorsabb, legkényelmesebb, legbiztosabb közlekedési eszköz!

A barna „paradicsom” igazi arculata:

A német kormány elrendelte a kenyérmagvak rekvirálását

A rendelet nagy megdöbbenést váltott ki a lakosságban. A vetőmagvakat és a betakarított termést is be kell szolgáltatni

Az állatokat „pótanyagokkal” fogják etetni

Berlin, július 28. A német birodalmi kormány kedden a késő esti órákban nagyfontosságú rendeletet hozott nyilvánosságra, mely mélyen jellemző a Harmadik Birodalom gazdasági helyzetére. A rendeletnek valósággal háborus jellege van és a lakosságnak széles rétegeiben érthető nyugtalanságot idézett elő. A rendelet felszólítja a birodalom területén lévő összes gazdálkodókat a kenyérmagvak beszolgáltatására. Kenyérmagvak alatt érti a birodalmi kormány ugy a vetőmagvakat, mint a már betakarított termést. Aki a rendelet ellen vét, amennyiben ezt gondatlanságból teszi, egy-két évi börtönbüntetéssel, amennyiben szándékosan nem tesz eleget a rendeletnek, fegyházbüntetéssel és százezer márkáig terjedhető pénzbüntetéssel felel a rendelet áthágásáért. Egyben megtiltja a rendelet azt is, hogy kenyérmagvakkal állatokat etessenek.

A rendelet indokolása hangsúlyozza, hogy a versaillesi békeszerződés az ország gabonatermő vidék 15 százalékát csatolta el, viszont a lakosság 1913 óta hatmillió fővel növekedett. A gabonabeszolgáltatási rendelet érvénybe lépésétől kezdve a kormány magára vállalja azt a kötele-

zettséget, hogy a gazdákat vetőmaggal és háziüzükségeikre élelemre szolgáló búza-, vagy kenyérmennyiséggel ellátja.

A rendelet a rendőrséget ruhazza fel az intézkedések szigorú foganatosítására. Az éjjeli órákban Darré birodalmi földművelésügyi miniszter egybehívta az összes kerületi biztosokat az intézkedések megbeszélésére. Az értekezletről felhívást bocsátottak ki, mely hangsúlyozza, hogy minden német paraszt büszkén és önfeladással fogja teljesíteni a Führer parancsát.

Berlin, július 28. A búzát és zabot csak személyes használatra szabad megőrizni, közli a legújabb birodalmi rendelet. Állattenyésztők számára pótanyagokat fognak beszerezni. Az a vélemény, hogy Németország nagymennyiségű tengerit és egyéb terményt fog vásárolni.

Egy belga lap cikke Károly király teljesítményéről. Brüsszelből jelentik: Az „Etoile Belge” c. napilap részletes cikkben számol be Károly király belgiumi utjáról és magasztaló szavakkal emlékezik meg öfelsége egyéniségéről, teljesítményéről és Románia fejlődéséről.

dó-
vet!
en és
nak
zius
mény
!
minden
e
alos árfolyamait
ta a Banca Na-
közül az oszt-
mül emelkedett
amai a bukaresti
nyen nem változ
95, tehát valami-
6.20—6.30, vala-
változatlan.
kamatozásu ren-
Renta Improprrie-
5 félre, örökjárá-
40 félrel 40-re,
3 félrel 73-ra, kis
72-re, Consoll-
re estek. Adóbon
ed.
Mica 20 ponttal
ponttal 680-ra
5 ponttal 480-ra
n.
hírek
részvénytökevel
mi vállalat ala-
mpenzációs üzle-
A részvénytöket
omán és lengyel
állalat testvérvál-
vezdte működését.
Há (Bubusi) ju-
es közgyűlésén a
nt a 7.793.261 lej
vonatkozólag el-
l a rendes tartar-
adkivüli tartalék-
fordít az igazga-
ono-álásra, míg
letév számlájára
s szerint tehát a
et osztalékok.
Bucurestiben 1
részvénytősaság
er művek által
forgalomba ho-
részvényesei
Bucuresti 200.000
Emil Rausnitz
100.000, Mircea
50.000 lei, A.

SPORT

Románia kardcsapata a közép-döntőbe jutott Párizsban

Csehszlovákia legyőzése révén jutott tovább a román kardcsapata

Párizsból jelentik: A vívás világbajnoki versenye során tegnap Párizsban kezdetét vette a kardcsapat világbajnokság. Románia csoportjában Csehszlovákiával került össze, amelyet biztosan győzött le és ezzel bekerült a középdöntőbe. Eredmények:

I. csoport: Belgium—Jugoszlávia 12:4. Olaszország—Jugoszlávia 9:1. (Kiesett Jugoszlávia).

II. csoport: Románia—Csehszlovákia 9:2. Magyarország—Csehszlovákia 9:2. (Kiesett Csehszlovákia).

III. csoport: Franciaország—Anglia 10:6. Németország—Anglia 9:3. (Kiesett Anglia).

Párizs. A párbajtőr egyéni világbajnokság küzdelmei befejeződtek. A világbajnok Schmetz francia 9 győzelemmel. 2. Coutrot francia 7 győzelemmel. 3. Stasse belga 6 győzelemmel.

Nol játszik Románia selejtezőit a labdarúgó-világbajnokságerő

Bucurestiből jelentik: A labdarúgó szövetség értesítést kapott az Egyiptomtól, amelyben azt indítványozták, hogy a Románia—Egyiptom világbajnoki selejtező mérkőzés egyfordulós legyen és azt Kairóban játsszák. A labdarúgószövetség válaszában elutasítja az indítványt és azt kéri, hogy két selejtező legyen. Az egyik december hónapban Kairóban, amásik jövő év májusában Bucurestiben.

USA nyerte a Davis Cup-ot. Londonból jelentik Tegnap fejezték be a DC kihívásos döntőt. Győzött USA 4:1 arányban és ezzel hosszú évek után USA visszahódította az értékes vandordíjat.

Az Ausztria lefeküdt a Ferencvárosnak? Az egyik bucaresti lapban az a különösen hangzó híradás láttat napvilágot, mely szerint a Közép-Európa Kupa középdöntője során az Ausztria lefeküdt a Ferencvárosnak. A felvést a lap arra alapítja, hogy az olasz-osztrák sportkonfliktus megszűnésével fenyegette a KK-t, az osztrákok tehát kiutat kerestek a konfliktusból, amelyre a legjobb volt, ha az Ausztria nem jut be a döntőbe és nem kerül az olasz Lazioval össze, a többit pedig az idő elvégzi. A lap híradása, bármennyire is igyekszik logikussá tenni feltevést, kizártnak látszik.

MÉGIS ERDELYI KUPA? Az Aradon megjelenő Ecol tudni véli, hogy amennyiben a szövetségi szervek nem teljesítik az erdélyi első osztályú egyesületek azon kívánását, hogy a Nemzeti Bajnokságban csak tizenkettő, de legfeljebb tizenegy egyesület foglaljon helyet, az erdélyiek visszavonulnak a bajnokságtól és külön erdélyi kupabajnokságot hívnak életre. (Jegyezzük meg, hogy a terv már felmerült egyszer, ezt azonban éppen Iuga dr., az erdélyi egyesületek akciójának vezetője cáfolta meg.)

Blum Zoltán, a Ferencváros éveken át volt edzője, akit a CAO újabb egy évre edzőnek szerződötetett, havi 15.000 lej fixet és győzelmi jutalmakat kap a nagyváradi egyesülettől.

Platko, a Venus volt világhírű edzője nem a Phoenix, hanem a brailai DULIG edzője lett. Platko havi 16.000 lej fixet és havonta 4000 lej jutalmat élvez új egyesületénél.

A CAO CSEHSZLOVÁKIÁBAN. A CAO a bajnokságra való előkészülete képpen augusztus hónap második felében négy mérkőzésből álló csehszlovákiai túrára megy. A túra állomáshelyei: Pozsony, Ungvár, Munkács és Prága.

Felavatták a párizsi vilákiállítás nemzetközi pavillonját. Párizsból jelentik: Felavatták a párizsi vilákiállítás nemzetközi pavillonját, amelyben Románia 800 négyzetméter területet foglal el. A román szakasz Anglia és Németország között fekszik. Románia kiállítása itt is óriási sikert aratott. Labbe kormánybiztos megnyitójában kiemelte, hogy Románia a nemzetközi pavillonban is kitűnik. Gusti román kormánybiztos nagyszámu előkelő vendéget kalauzult a román szakaszon és felvilágosításokkal szolgált a kiállítás részleteiről. Ugyancsak szép sikere volt a nemzetközi pavillon kisanant szakaszának is, mely a három ország együttműködését mutatta be politikai, gazdasági és kulturális téren.

Augusztus 5: a Zsidókérdés nyereség-játékának huzása

Cluj, július 28. Már csak néhány nap választ el a Zsidókérdés nyereség-játékának huzásától. Augusztus 5-én fog megtörténni a huzás, mely alkalommal az értékes, a háztartási és mindennapi életben nélkülözhetetlen tárgyakat fognak kiosztani a játék résztvevői között. Már hetek óta megfeszített buzgalommal dolgoznak a jegyek elhelyezésén nemcsak az ügynökök, hanem a Zsidó Kórházegyesület vidéki szervezetei is, amelyek társadalmi uton indították mozgalmat a tárgysorsjáték sikere érdekében.

Erdély zsidó közvéleményében nagy sikere volt a tárgysorsjátékra való felhívásnak. Ezuttal nemcsak arról volt szó, hogy támogatni kell az ország legnagyobb zsidó közegészségügyi intézményét, melynek mindig a legnagyobb örömmel siet segítségére a zsidó társadalom, hanem a kórháznak juttatott kis összeg fejében nyereségnyertárgyakat is kap a közönség. Épp ezért az augusztus 5-i huzás egészen rendkívüli siker jegyében fejezi be azt a sorsjegykötőt.

SZÍNHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

Ma este kezdi meg hatnapos záróciklusát szintársulatunk

Négy-négy előadás lesz a színházban és a szabadtéren

A szerda esti nagyváradi szezonzáró után holnap este kezdi meg szintársulatunk hatnapos zárószereplését. E hat nap alatt nyolc előadást hirdetnek az öles falragaszok és a lapok heti műsorai, melyek közül négyet a színház épületében, négyet pedig a református kollégium udvarán felépített monumentális szabadtéri színpadon fognak megtartani. Első előadásul és egyben utolsó bemutatásul László Miklós szellemes, színparkázó ötletekkel teli, helyenként azonban igen szentimentális

vigjátéka, az Illatszertár kerül színre. Ezt a ragyogó vigjátékot a budapesti Vigszínház mutatta be és az utóbbi évek egyik legnagyobb vigjátéksikere volt. Csütörtökön és pénteken este kerül színre az Illatszertár, amelynek főszerepeit Pényes Alice, Harmath Jolán, Stefanidesz Ili, Czopán Flóri, Kovács György, Tompa Sándor, Jenei János, Csóka József, Lantos Béla, Homm Pál, Nagy István, Deésy Jenő alakítják. Az előadást Deésy Jenő rendezi.

Olcsó helyáras előadások

Szombaton és vasárnap délután olcsó helyáras előadások lesznek a színházban. Szombaton délután öt órakor Shaw nagy sikerrel felújított vigjátéka, a nagygunyolódó leghíresebb darabja, Az orvos di-

lemmája van műsoron, míg vasárnap délután három órakor az idei szezon bombasikerű revüoperettjének, a Meseáruháznak lesz az előadása, olcsó helyárasokkal.

Szabadtéri előadások a kollégium udvarán

Mialatt a színházban csütörtökön és pénteken az Illatszertár játssza a társulat, a református kollégium udvarán újra felépítik a hatalmas, ótsiku színpadot, hogy eljárszák rajta a mult ciklus két nagy sikerét, Az ember tragédiáját és a Liliomot, valamint szabadtéri ujdonságokként a Szibillt és a Bob herceget.

A Szibillt már Nagyváradon bemutatta szintársulatunk. Ezek és ezek nézték végig a Szibill három előadását és az elra-

gadtatás hangján nyilatkozott ugy a közönség, mint a nagyváradi sajtó a festői, lenyűgözően színes, hangulatos, szép előadásról.

Még egy eredeti szabadtéri bemutatót tart a színház nálunk. Először fognak felcsendülni szabadtéri színpadon a Bob herceg közismert, gyönyörű melódijai s miután mindkét operett a legalkalmasabb szabadtéri előadásra, bizonyos, hogy nálunk is feledhetetlen sikert fognak aratni.

A nézőtér új beosztása

Tekintettel arra, hogy a színpadot ezuttal nem a templom tövében, hanem az ellenkező oldalon építik fel, sokkal több férőhely lesz a tömegek elhelyezése is

pontosabban fog történni. Külön bejárata lesz az I. és II. helyeknek, — amelyek számozottak — külön bejárata lesz a III. helynek és az állóhelynek.

Az új leszállított helyárasok

Éppen a nézőtér új beosztása, amely lehetővé teszi akármekkora tömeg elhelyezését, enged meg, hogy a színház erre a négy szabadtéri előadásra leszállítsa a helyárasokat. Az új, mélyen leszállított hely

áras tehát a következők: I. hely 75, II. hely 55, III. hely 35 lej és az állóhely 20 lejbe kerül. Fenti árakhoz csupán a kötelező bélyegilleték számítódik.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Csütörtök este 9: Illatszertár. (László Miklós nagysikerű vigjátéka. Fényes Alice, Harmath Jolán, Stefanidesz Ily, Tompa Sándor, Kovács György, Jenei János, Csóka József, Lantos Béla, Nagy István, Homm Pál, Deésy Jenő a főszerepekben. Rendes helyárasok.)

Péntek este 9: Illatszertár. (Másodszer). Szombat d. u. 5: Az orvos dilemmája. (Olcsó helyárasokkal.)

Este 9: Szabadtéri előadás a ref. kollégium udvarán: Szibill. (Képrázatos teljesen új kiállításban, hatalmas kórusokkal, megnagyobbított zenekarral, tűzjátékkal, stb. Rendező Gróf László. A főszerepekben: Solymosán Magda, Őrmössy Magda, Stefanidesz Ily, Jenei János, Homm Pál, Tompa Sándor, Flórip Sándor, Csóka József, Deésy Jenő, stb. Leszállított 75, 55, 35 - s 20 lejes helyárasokkal, a bélyegeken kívül).

Vasárnap d. u. 3: Meseáruhá. (Olcsó helyárasokkal.)

este 9: Szabadtéri előadás a ref. kollégium udvarán: Az ember tragédiája. (Az Erzsébet énekkar és a Magyar Dalárda, valamint a munkásműködők közreműködésével. Leszállított helyárasokkal.)

Hétfő este 9: Szabadtéri előadás a ref. kollégium udvarán: Liliom. (Leszállított helyárasokkal.)

Kedd este 9: Szabadtéri előadás a ref. kollégium udvarán: Bob herceg. (Teljesen új, ragyogó kiállításban, az énekkarok közreműködésével.)

OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Premier: A sivatag réme, a cow-boy filmek királya. Fősz.: Dick Foran és a csodáto. Egy jókarban levő kerékpár olcsón eladó. Str. Motilor 94.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

I. Az elsüllyedt hajó titka. Premier. Szovjet filmek. Fősz.: N. Bataloff az „Niet Utjának” főszereplője. Előadás kezdete: 4.25, 6.50 és 9.30 órákor.

II. Az eladott menyasszony. Premier. Friedrich Smetana világhírű operája után. Fősz.: Jarmila Novotna, Willy Domograv. Előadások kezdete: 3.20, 5.50 és 8.20 órákor. Legújabb Fox-journál. Helyárasok 15 és 19 piusz 5 Lei.

DAVILA MOZGÓ MŰSORA:

Mától: I. Swing. Ginger Rogers és Fred Astair legújabb táncosfilmje. 2. Buffaló Bill. Izgalmas cowboyfilm. Premier. Előadások kezdete: 3, 6 és 9 órákor. Helyárasok: 10, 15, 19+5 lej bélyeg.

MUNKÁJ MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőn, kedden és szerdán 3, 6 és 9 órákor: I. A halálos jel. Izgalmas kalandordráma. Fősz.: William Powel és Mary Astor. II. Bakfiasasszony. Gyönyörű rendezésű operett. Fősz.: Jenny Jugo és Hörbiger. III. Journal.

APRÓ HIRDETÉSEK

Utazói vagy raktárnoki állást keresek, anyagi és erkölcsi garanciával rendelkezem. Ardealan nagy ismerettséggel rendelkezem. Megkeresést „Megbízható” jellegre kérek.

Házasságokat díszkérő mellett közvetít Klein Mór And. Str. Pintiul Caroli 44. (Válaszbélyeg).

Elsőrangú kóser koszt, házhoz is szállítva, kapható a Salom Klub vendéglőjénél, str. Filipescu 6, I. em., ugyanott lakodalmi, ünnepi ebédek s vacsorák rendezését is vállalják.

Aktív kereskedelmi közreműködéssel társat keres 300 ezer lej tőkével rentabilis iparvállalat. Megkeresések „Cluj” jellegre a kiadóhivatalba.

Bozséki nyaraláshoz keres partnertől tisztviselőt. Cim a kiadóban.

Csak egyetlen szer létezik, amellyel bármilyen

nedves lakást

anélkül, hogy a vakolatot leütne, vagy a butort kiraknánk, játszva 5 napon belül tökéletesen és mindenkorra kiszáríthatjuk és pedig az Adler-féle szabadalmazott

Ördög-festékek! Egy kilós doboz használati utasítással biztosan bárhová utánvéttel Lei 225.— A biztos eredményt szavatoljuk. Industria de vopsele a dracului Jimbolia.

Maoser vegetárius étterem nyílt Clujon Calea Marechal Foch 21 alatt. A legkínálóbb, izletes ételek. Kelemes helyiség. Olcsó abonoma áras.

3 szobás komfortos villalakás kiadó. Maloasa 7.

Középiskolát végzett, fiatal vallásos zsidó, varráshoz értő, elhelyezkedést keres gyermekek mellé. Háztartásban segítőkész. Választ a kiadóhivatal továbbit „Sokoldalú jellegre.

Atvénnek vagy betársulnék 250.000 lejtel jönném üzembe vagy üzletbe. Ajánlatok „613” jelige alatt a kiadóba küldendők.

Jobb zsidó leány háztartási és üzleti kisegítőket, jó fizetéssel, állandó otthon találhat. Közlekedés: Mihail Viteazul 10, földszint.

„777” metsző, előimádkozó, hitoktató, kiscsaládu, állást keres azonnalra. Lelőpés jutalmazva. „Szober” Tamásu, jud. Bihor.

Üvegösség azonnali belépésre kerestetik. Ausländer sticlaria Cluj, Mihail Viteazul 37.

Biztos eredménnyel előkészítik pótvizsgárolás, felvételre és magánvizsgára alsó középszintűeket. Megkereséseket „Méréselt díjazás” jellegre a kiadóba kérek.

Aratógynökség bevezetve Erdély, Bánát teljes területén, keres aktív vagy csendes társat újabb eladási rajonok beszerzésére, valamint saját számlán való vételek realizálása céljából. Abszolút komoly ajánlatokat „Kézpénz és garancia” jeligen kiadóba.

36 éves elvált kereskedő saját házzal és üzlettel nősilme. Csakis fényképes és teljes című levelekre válaszol. Herskovits, Str. Bucovina 36. Cluj.

Ez az a szöveg

a svábheg

SAFIC

SYMBOL

Beszé nagyob ipar

Slomo Jedidja évtizedek óta is eszmélni akar a saját népiesség a háboru előtt, „legjobb” éveiben, hogy kiművészetét. Olyan tagadták a lelem és érzés művész intenció ságával és nagy a héber stílus énak érvényesülé rolt ki Erec Jisz megértéssel és sbert és munkáss Benjamin, a nev a nevet) most C lenfreund Sándor lévén — termés lesztinában meg az alkotás. Szép megöszült, de sznak el. Nyugodt gondolt, lehiggad

Harmincny magyarorszá csoportja élén J bet a magyar st legelőképen komo hogy nincsen zsid kezetenes állitottam, Lechner nak a díszítéséb művészetet, én p réből, a pegameg ugyanis a pergasorán, mert mi a Tanulmányo jegyeit, a babylo mi képirást is, a stilszerű zsidó

Megmutatja, stílizált kép és b héber betűk szá ment-könyveské állustrációk klegamenten. A cin közepén szivben díszkrétebb rézkönyv témáiból séges költemény gásban csinálta keretből, a gyön zokból a Termés jongója szól felé produkcióját a város tanácsa vé zeum számára. is, kék-sárga sz mu rajzokkal, ar áhítat ölelkezne megilla eredetije rohathják, de érde minden zsidó há munknak naiv egéposza. Búbajos Móse Chaim Luz pásztordalát irta zel a kiváló ipa sarikán hegyek rnyájra és a vilá messze járó pás

Művészi és né lenfreund Salam ciónak. Alapja e amiket újabb eg színe Ramses e böi. Eredetit ad kus Hagada-költ tetében is. Szerin mint a zsidó his kezettője, ami a szintiséggel ki is regele lenne a né Seelenfreund hag

1919-ben ment stílusa azóta erő képzőművészet m

Exlos pusztulása a svábogaraknál

SVABOLIN

HIREK

Beszélgetés a legnagyobb palesztinai iparművésszel

Slomo Jedidja Seelenfreund. Név, amelyet évtizedek óta ismer minden zsidó, aki rá tud eszmélni akár az életből, akár a történetből a saját népiességére. Seelenfreund Slómo jóval a háboru előtt, a magyar zsidó asszimiláció „legjobb” éveiben vállalkozott a hálátlan szerepre, hogy kimutassa a zsidó nép sajátos művészetét. Olyan időkben, amikor zsidó részről tagadták a legene-gikusabban a zsidó szellem és érzés különösségét, Seelenfreund a művész intenciójával, a zsidó ember szívóságával és hagyománytisztetével mutatta ki a héber stílust és évtizedeken át küzdött annak érvényesüléséért. A háboru után vándorolt ki Erec Jiszráibe, ahol a legnagyobb megértéssel és szeretettel karolták fel az embert és munkásságát. (Slomo Jedidja (Rabbi Benjamin, a neves mizachi író adta neki ezt a nevet) most Clujon van vendégségben Seelenfreund Sándornál, ahol — igaz művészvér lévén — természetesen tovább dolgozik Palesztinában megkezdett munkáin. Életeleme az alkotás. Szép szakállas feje, lobogó haja megöszült, de szemei fiatalos életkedvet árulnak el. Nyugodt, tagolt beszéde csupa megdöntött, lehiggadt bölcsesség.

Harmincegy évvel ezelőtt — mondja — magyarországi művészek gödöllői festőcsoportja élén Juhász Árpád dolgozott legtöbbit a magyar stílus kimutatásán. Vele voltak legfőképpen komoly vitáim. Ő azt vallotta, hogy nincsen zsidó népművészet. De én következetesen állítottam, hogy igenis van. Mondottam, Lechner a magyar paraszt subájának a díszítéséből analizálta ki a magyar népművészetet, én pedig a mi zsidóink birkabórából, a pergamentből. A mi népművészetünk ugyanis a pergamenten pompázott ki az írás során, mert mi az írás népe vagyunk.

Tanulmányoztam tehát a zsidók régi írásjegyeit, a babyloni írást, perzsa az egyiptomi képirást is, hogy ezeken át csinálhassam a stilszerű zsidó ornamentikát.

Megmutatja, hogy a héber betű elsősorban stilizált kép és bizonyítja, hogy a latin írás héber betűk származása. Aztán két pergament-könyvecskét tesz elé, a betűvetés és illusztrációk klenódiáit: Ruth könyve pergamenten. A címlapon buzakévek ölelnek, középen szívben a könyv neve. Oldalt a legdíszkrétebb rézkarcokra emlékeztető rajzok a könyv témáiból: egy-egy lap, egy-egy szépséges költemény. Ugyanilyen művészi felfogásban csinálta meg az Enekek Enekét. A keretből, a gyöngybetűkből, a miniatűr rajzokból a Természet, az Élet, a zsidó nép rajongója szól feléd. Megmutatja fényképes reprodukcióját a Megillának, amelyet Tel Aviv város tanácsa vásárolt meg tőle a Zsidó Múzeum számára. De van egy másik megillája is, kék-sárga színekben, zsidó-perzsa motívum rajzokkal, amelyekben friss ötlet és szelíd áhítat ölelnek. Szokásos nagyságban. A megilla eredetijét perzsa csak jómódot vásárolhatják, de érdemes lenne reprodukálni, hogy minden zsidó házban meglegyen ókori irodalmunknak naiv egyszerűségében is e nagyszerű épeza. Bűbájos pergament az is, amelyre Móse Chaim Luzatto egyik szépséges héber pástordalát írta és illusztrálta mesteri kézzel a kiváló iparművész. A pergament felső sarkán hegyek mögül a felkelő nap süt le a nyájra és a világ gondjaitól, gonoszágaitól messze járó pástorra.

Művészi és népnevelő jelentősége van Seelenfreund Salamon eredeti Hagada illusztrációinak. Alapja ezeknek az a számos emlék, amiket újabb egyiptomi-ásatások hoztak fel színe Ramzes és Mernepta királyok idejéből. Eredetét ad a művész bizonyos szimbolikus Hagada-költemények megoldása tekintetében is. Szerinte a „chad gadja” nem egyéb, mint a zsidó história egyes fázisainak emlékeztetője, ami az illusztrációkból sok valószínűséggel ki is derül. Bizonyára nagy nyeresége lenne a népi reneszánsznak, ha Jedidja Seelenfreund haggadája megjelenhetne.

1919-ben ment ki a művész Palesztinába és stílusa azóta erősen érződik a fiatal héber képzőművészet megnyilatkozásaiban. (sz.)

Károly királyt ünnepélyesen fogadták a brüsszeli városházán. Brüsszelből jelentik: Károly király ma autón utat tett a városban. A városházán ünnepélyes fogadtatásban részesítették, majd meglátogatta a flandriai hercegi kastélyt és a székesegyházat. Ezután koszorút helyezett Albert király és Astrid királynő sírjára. Djuvara követ öfélége nevében megkoszoruzta az ismeretlen katona sírját.

Időjárásjelentés. A légnyomás növekedése, változó felhőzet, csökkenő hőmérséklet, helyenként csapadék várható. A fővárosban a hőmérséklet 26 fok Celsiusus.

Népvándorlás az Atlasz hegységben. Párizsból jelentik: Francia-Marokkóban a vad tuareg törzs felkerekedett és elindult, hogy új lakóhelyet keressen magának. Eddigi lakóhelyükön évek óta szárazság pusztít. Nem terem semmi, az állatok nem találnak legelőt és vadászszákmányra sem lehet szert tenni, mert a vadállatok is elvonultak már a kiégett területről. A törzs családjai az Atlasz-hegységen át haladnak, hogy új legelőkre és vadászterületekre találjanak. Utjuk mentén halottak hevernek, akik már az éhség áldozatai lettek. A tuaregek mindig rettegett, kegyetlen harcosok voltak. Idegent nem tűrtek meg maguk között és ha vakmerő kutatók merészkedtek körükbe, néhány nap múlva valamelyik kis francia erőd előtt találták odacsempészett holttestüket. A legendák szerint csak ők ismerik a Ahaggar-hegység mögött azt a titokzatos, kincsekkel teli országot, ahová európai ember még nem tette be a lábát. Az Atlasz-hegység túlsó oldalán levő termékeny vidék népei rettegvé gondolnak rá, hogy a tuaregek megjelennek és véres harcot indítanak. A francia gyarmati hatóságok már hozzáfogtak a nagyarányú övintézkedésekhez. Nemcsak csapatokat vonnak össze, de a baj okát is enyhíteni igyekeznek. Élelmiszerszállítmányokkal látják el az inségéseket és Marakes közelében több tábori kórházat rendeztek be, mert a nélkülözött tömegek sorát tifusz és más járványos betegségek is tizedelik.

GOODYEAR
az autógummi, amely méltán raszolgál nevére:
AZ UTAK KIRÁLYA

- Széles futófelület.
- Csuszás ellen védő gummi tömbök.
- Rendkívül vastag középső szallag.
- Speciálisan van megerősítve.
- Rendkívül szép a külseje és a szilárdságot jelképezi.

Reprezentanța pentru toată țara: **MARȘAPA S. A. R.**
STR. NICOLAE BALCESCU, No. 14 BUCUREȘTI ■ TELEFON 3-53-90

Nincs gyermekparalízisjárvány Romániában. Bucurestiből jelentik: A közegészségügyi minisztérium jelentése szerint sem Sinaiban, sem pedig Bucurestiben nem ütötte fel a fejét gyermekparalízis. Az utolsó tíz napban a fővárosban sem észleltek több megbetegedést. A minisztérium kéri a sajtót, hogy ne közöljön meg nem alapozott híreket a járványról.

Női betegségek gyógyításánál a természetes „Ferenc József” keserűvizet gyakran alkalmazzák, mert reggel éhgyomorra egy pohárral könnyen bevehető, rendkívül enyhe hashajtó, hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. Az orvosok ajánlják.

A magánbiztosítók harca a nyári szabadságról. Bucurestiből jelentik: A magánbiztosítók közötti vita tegnap megjelent Nistor munkaügyi miniszter előtt és erélyesen tiltakozott az ellen, hogy az ország minden részében a munkaadók nagyszáma megtagadja alkalmazottaitól a törvényben előírt nyári szabadságidő engedélyezését.

TURISZTIKA

A Haggibor Sportegyesület turista szakosztálya augusztus 1-én, vasárnap, a következő túrákat rendezi: Autóbuszsal és kamionnal: reggel 1/2 órai indulással a Remetei sziklaszorosba. Azok, akik nem mennek a sziklaszorosba az enyedi erdőben az erdészlaknán levő szép helyen pihenhetnek, amíg a turisták visszatérnek és azután együtt indulnak haza.

Gyalogtúra: reggel fél 8 órai indulással kedvező idő esetén fürdészel egybekötve. Mindkét túrára jelentkezni lehet minden délután 6-8-ig legkésőbb péntek este fél 9-ig az egyesület Str. Memorandului 13. I. em. alatt levő helységében, ahonnan a túra is indul. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

Az Erdélyi Kárpát Egyesület augusztus 10-én a következő kirándulásokat rendezi:

I. Autókamionnal: Hídegszamos-Villanytelep, fürdés és onnan kisebb gyalogtúra a környékre. Indulás reggel 6 órakor. Részvételi díj: 65-70 lei.

II. Autókamionnal: Tordai-hasadék, Bányafürdő. Indulás szombat este 6 órakor. Meghálás a tordai hasadék mentékházában, vasárnap a hasadék megtekintése, délután fürdés a Bányafürdőben.

Jelentkezési határidő: péntek este 9 óráig. Indulás az egyesület elől (Str. Bratianu 24.) ahol jelentkezni lehet hivatalos órák alatt. Vendégeket szívesen látunk.

Rövid hírek mindenünnen. Londonban egy fiatalasszony öt holt gyermeket szült, két fiút és három leányt. — Pilsen mellett egy sörshordókkal megrakott teherautó egy hid karfájának rohant. Az összetörtököz olyan heves volt, hogy a hordó tetején utazó három munkás nagy ivben a vasúti sínre repült. Abban a pillanatban vonat haladt el a síneken és három embert darabokra szelte.

A londoni Morningpost című lapot Kamrozero, a Daily Telegraph és Sunday Graphic című lapok tulajdonosa megvásárolta. A Morningpost konzervatív lap. — Az angol alsóház nagy szavazattöbbséggel megszavazta a hadi hiteleket. A tervezeteket ellen csak egy kommunista és hat, vagy hét munkáspárti képviselő szavazott. — A Tass jelenti, hogy az északarkai repülésben résztvevő pilóták: Csakalov, Bajdukov és Beliakov tiszteletére rendezett ünnepségen a Kremben többek között Sztalin, Molotov, Vorosilov, Kaganovics, Kalinin, Mikojan, Csubar és Ejev is jelen voltak. — Romái lapjelentések szerint az új japán nagykövet megbízó levelében elismeri az olasz birodalmat. — Az Express Poranny című lengyel kormánylap jelenti, hogy Bldgosban két lengyel állampolgárságu németet kémkedésért letartóztattak.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, július 29:

Bucuresti, 7.30: A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, tőzsde, árfolyamok, víz-állásjelentés. 13: Gramofonlemez. 13.25: Sporthírek adása. 13.40: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Gramofonlemez. 19.45: Francia operalemez. 20.40: Alexandrescu Nina hegedül. 21.45: Gramofon lemez. 22.45: Vendéglő zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Gramofon. 8.20: Etnud. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.05: Rencőzzenekar. 18.55: A rokonnépek zenéje. 19.35: A Székesfővárosi Zenekar műsora. 20.30: Házi hangverseny. 22.30: Hírek. 22.50: Szalonzene. 23.10: időjárásjelentés. 24: Dreschler Ottó dr. német nyelvű előadása. 24.15: Husz tagu cigánygyerekek zenekar. 1.05: Hírek német nyelven.

Szegyelleni való betegség?

Főleg azonban fájdalmas... És sajnos még igen sokan vannak szenvedők, akik nem tudják, hogy az aranyér nem tud a Cadum-kenőccsel való kezelésnek ellenállni! Előbb eltűnik a viszketés, azután, mintegy varázslatra, a dagogát. A kezelés egyszerű, olcsó és a hatás igen gyakran csodálatos. Jó, ha állandóan kéznél van egy doboz Cadum-kenőcs.

Kérjen csakis valódi Cadum-kenőcsöt!

Előkészítő tanfolyam nyílik meg folyó év augusztus 1-én azon tanulóik részére, akik baccalaureata liceul felső évfolyamra és kereskedelmi liceulra, javítóvizsgára és különböző szakiskolákra jelentkeznek. A tanfolyamot a „Dr. Anghelescu” str. Bratianu 22. sz. liceumban fogjuk tartani. A tanfolyamot az anyagot szaktanárok fogják előadni, dr. Zaharia Gherman, latin-görög nyelv, Ion Cosrea román nyelv tanára, „Gh. Baritiu” liceumban, Petre Murariu, matem. tanár Seminar Ped. Univ. és „Dr. Anghelescu”, dr. Mihai Macrea, történelem, földrajz tanár, Eugen Ioanescu, francia nyelv tanára, „Dr. Anghelescu” liceumban. Felvilágosításokat ad: Petre Murariu tanár, Cluj, str. Mico 54. d. e. 9-11 és d. u. 4-6-ig.

Házasság. Montag Lonci és Schustek György Sft. Gheorghie augusztus 1-én délután 3 órakor Sft. Gheorghen tartják esküvőjüket. Minden külön értesítés helyett.

Sulyos autókarambol a fővárosban. Bukarestből jelentik: Ma a fővárosban borzalmas autószerencsétlenség történt. A Mária bulvárdon a 10686. számú autó, amelyet Kimanovszki sofför vezetett, teherautóba rohant. Az autóban Tina Weintraub, Eremie Dutulescu urilányok és Au-el Ionescu valamint Ion Dragomirescu fiatalemberek ültek. Mindnyegen sulyos sérüléseket szenvedtek. A legrosszabb állapotban Tina Weintraubot szállították kórházba. A sofför sértetlen maradt.

A Magyar Színház záróciklusa
Előadások a Színházban:

Csütörtök és péntek este 9 órakor:
Illatszertár
László Miklós nagysikerű vígjátékújonsága a Vigszínház ezévi nagy sikere.

Szombat délután 5 órakor:
Az orvos dilemmája
Olcsó helyárrakkal!

Vasárnap délután 3 órakor: **Meseáruház** Olcsó helyárrakkal!

Szabadtéri előadások:
Szombaton este 9 órakor: **SZIBILLA** Először szabadtéren. Gyönyörű kiállítás, ragyogó rendezés, festői kosztümök tömege. Magnagyobbított zenekar. Rendező: Gróf László.

Vasárnap este 9 órakor: **AZ EMBER TRAGÉDIÁJA**
Hétfő este 9 órakor: **LILIAM**

Kedd este 9 órakor: **BOB HERCEG**
Teljesen új, speciális szabadtéri rendezésben.

UJ KELET Legújabb hírek

A király hazaérkezése után azonnal lemond a Tatarescu-kormány

„Az ország mennydörgésszerűen hallatta szavát vasárnap” — mondja Mihalache

Bucuresti, julius 28. (Az Uj Kelet tud.) A politikai élet napirendjén a vasárnapi választások után különös intenzivitással szerepel a kormányutódlás problémája. Az Adeverul hiteles forrásból származó hírekre hivatkozva azt írja, hogy az uralkodó külföldi utjáról való hazatérése után azonnal kézhez fogja kapni a liberális kormány lemondását. Ugyanilyen értelemben ír a Tempo is, amely szerint azonban a kormány reméli, hogy ez év októberéig, vagy a jövő januárig megbízást kap az ügyek továbbvitelére.

Pop Valer januárig akar kormányon maradni

A liberális kormány körében két álláspont alakult ki a kormány távozásával szemben. Az egyiket főleg Pop Valer képviseli, akinek az a véleménye, hogy a kormány a jövő januárig helyén kell maradnia. A másik oldalon Tatarescu miniszterelnök és Săssu igazságügyminiszter állnak, akik a kormány azonnali távozása mellett foglalnak állást. Inculet helyettes miniszterelnökről az a hír járta, hogy nemcsak a liberális kormányzás meghosszabbítása mellett foglalt állást, hanem a választási eredmények alapján a liberális párt számára igényli az új kormány megalakítását is. Vuia kisenvegyei prefektus a helyettes miniszterelnök személyes barátja, ilyen értelmű nyilatkozatot adott a vasárnapi választások után a sajtó munkatársainak.

Inculet és Tatarescu a kormány azonnali távozása mellett van

Az Adeverul szerint ezek a verziók nem felelnek meg a valóságnak. Inculet barátai cáfolják Vuia prefektus nyilatkozatát és tagadják, hogy a miniszterelnökhelyettes új liberális kormányzatot jelentett volna be. Eppen ellenkezőleg: Inculet már megtette az előkészületeket a közeli ellenzékbe való vonulásra. Szombaton Kisevben a liberális párt szervezet már meg fogja ejteni a jelöléseket a közelgő általános választásokra és Inculet vasárnap megkezdi Lapusna megyében a választási harcot. Inculet Tatarescuvval egyetértésben a kormány azonnali távozása mellett van. Valószínűnek tartják, hogy az eredeti tervektől eltérően a liberális parlament nem hívják össze több rendkívüli ülészakra. A kormány az utóbbi hónapokban csupán pénzügyi természetű törvényrendeleteket hozott, amelyeknek ratifikálása egy más összetételű parlament részéről sem fog nehézségbe ütközni. Lemondása után a liberális kormány megbízást fog kapni az ügyek tovább vitelére az új kormány megalakulásáig. Ez a lap szerint nem fog nehézségbe ütközni.

Mihalache a választások eredményéről

A vasárnapi választásokra vonatkozóan egy újságíró meginterjúvolta Mihalachet aki a következőket mondta:

— Az ország mennydörgésszerűen hallatta szavát. Tisztelettel és nyugalommal várjuk az uralkodó, a legfőbb bíró hazaérkezését, hogy igazságot tegyen és közölje böles, alkotmányos határozatát.

A nemzeti parasztpárt vezetését a Capitala értesülése szerint összehívják, hogy a vasárnapi választások eredménye alapján megbeszéljék a hatalom átvételére indítandó harc részleteit. A párt vezetőit a fővárosba hívták. Holnap Mihalache is odaérkezik.

A lapok megállapítják, hogy a belügyminisztérium számológépe hibát követett el és a kormány számára 800 szavazattal többet számolt ki. A hibát helyreigazították. A két nagy pártra vasárnap leadott szavatok a következőképpen oszlottak meg: a nemzeti parasztpárt 151.473, libe-

ralis párt 143.999.

Bucuresti, julius 28. Durma pénzügyminisztériumi vezértitkár Párizsba utazott, ahol tárgyalásokat folytatott Románia szállítóival és rendezte az esedékes fizetések kérdését. A tárgyalások szerződés aláírásával végeztek. A külföldi szelvények kérdésében Durma úgy állapodott meg, hogy a júliusi és augusztusi esedékességek

augusztus másodika előtt frankban fizetendők.

Bucuresti, julius 28. A Tempo értesülése szerint a varsói román nagykövetséget a kisanant konferenciája után állítják fel, amelyet a jövő hónap végén tartanak. A konferencia után nagyszabású nemzetközi esemény következik majd be, amelyben Románia vezető szerepet fog játszani.

A német benemavatózói javaslat a spanyol polgárháború lokalizálását és az önkéntesek fokozatos visszahívását javasolja

A Le Populaire szerint Franco elismerése egyenlő volna a benemavatózás összeomlásával

Párizs, julius 28. A francia sajtó részletesen foglalkozik a spanyol és kínai helyzet miatt előállott új külpolitikai kérdésekkel. Franciaország támogatni fogja a spanyolországi benemavatózói javaslatot. Corbin francia követ kihangsúlyozta az idegen önkéntesek visszahívásának szükségességét. A fentieket a Petit Parisien hangsúlyozza. Ugyancsak ilyen hangnemben ír a Le Journal is, mely kiemeli, hogy a szövetség nem fogják elismerni a két küzdő fél egyenjogúságát, de mindenesetre tárgyalni kell ebben a kérdésben. A Le Populaire szerint, ha megadják az egyenjogúsítási

jogot, ez a benemavatózói elv összeomlását jelentené.

Egyidejű berlini jelentés szerint beavatott körökben tudni vélik, hogy a német benemavatózói javaslat ki fogja fejezni azt az óhaját, hogy lokalizálják a spanyol háborút, anélkül, hogy az ellenfelek bármelyikét is támogatnák, valamint kívánni fogja a külföldi segélycsapatok fokozatos visszahívását.

Londonból jelentik, hogy a Mirupani angol hajót a spanyol vizeken átkutatta a Ciudad de Valencia felkelő hajó, majd Ferrol kikötőjébe vitte.

Select Mozdó Pénteki kezdettel: Az életművész Ellenállhatatlan humoru zenés vígjáték, főszerepekben Theo Linga, Trude Marlen, Ralph Arthur-Roberts MA Farkasok egymás között szenzációs kémfilm

Borzalmas repülőszerencsétlenség Brüsszel mellett — tizennégy halottal

BRÜSSZEL, julius 28. A Rotterdam-Brüsszel Párizs vonalon közlekedő sze mélyszállító repülőgép Brüsszel mellett lezuhant. A repülőgép négytagú személyzete és tíz utasa súlyosan megsérült. Szakértők körében azt állítják, hogy a repülőgépet villám sújtotta. Több szemtanú látta, amint a repülőgép lángborult és egy krumplicsüdre zuhant, ahol valósággal gödrött vágott a földbe a zuhanás ereje.

Egy bucuresti lap fantasztikus cikke másfélmilliárdos kolozsvári adóvisszaélésekről

Mit állapított meg Simionescu minisztériumi vezértitkár Kolozsváron Bucuresti, julius 23. A Facia című lap részletes jelentést közöl Cristu Simionescu pénzügyminisztériumi vezértitkár kolozsvári vizsgálatáról, amelyet bizonyos, a pénzügyminisztériumban feltételezett visszaélések ügyében vezetett le. A lap jelentését teljes egészében közöljük, bár annak részleteit fantasztikusnak tartjuk: „Clujon megállapította a vezértitkár, hogy a kerület kereskedői és iparosai valósággal kartellit kötöttek, hogy megtárgyalják az illetékes felügyelővel a neki járó összeget, ha a kereskedőknek és iparosoknak megfelelő mérsékelt adót állapít meg. Ilyenformán — állítja a lap — az államot az utóbbi időben közel másfélmilliárd lejellel károsították meg. Ugyancsak megállapították, hogy egy fiatal 29 éves Stan nevű pénzügyi ellenőr egész idejét Bucarestben töltötte és a pénzügyi tisztviselőkre hagyta az adómegállapítást, akik

Hivatásos bűnöző volt Kock ezredes merénylője

Varsó, julius 28. A Kock elleni merénylettel kapcsolatban megjelent a hivatalos közlemény. A merénylő neve Adalbert Diaknek, aki Razopole községben lakott. Bűnügyi nyilvántartásában sok bűncselekmény szerepel. A robbanás akkor történt, mikor Kock vil-lája előtt a homokba akarta ásnai a bombát. A merénylőt a robbanás darabokra szaggatták. Cinkosa fivére János volt, akit másnap le-tartóztattak. A nyomozás folyik.

FLIT a rovarirtó szer amely mindig öl! FLIT egy híres módszer alapján készül, amely még nagyobb rovarirtókölszönöz.

Kína kilenc hatalomtól várja a municióellátást

(Elsődali cikkünk folytatása) Londonból jelentik, hogy dr. Kung, a kínai központi kormány miniszterelnök-helyettese s pénzügyminisztere, megbeszélést folytatott Kína londoni, párizsi és moszkvai követeivel, akiket Londonba hívtak össze. A kínai politikus a hatalmak álláspontja felől tájékozik a kínai-japán konfliktusban, hogy van-e lehetősége a nankingi kormány fegyverrel és hadianyaggal e hatalmak részéről történő ellátásának. Hivatalos kínai körökben ilyen konfliktus esetén számolnak vele, hogy Kínának joga lesz a kilenc garantáló hatalomtól fegyvert és municiót szerezni. Sanghajból a kínai hatóságok lapzártakor hivatalosan jelentik, hogy csapataik elfoglalták Tungcsaut.

Gyermektoivajnak néztek és félhoitra vertek Bucarestben egy városi tisztviselőt

Bucuresti, julius 28. Hajmeresztő véletlennek esett áldozatul Hagi Radulescu fővárosi tisztviselő. Megbízása volt, hogy népszámlálás-félt végezzen a Colentina negyedben. Ma, amikor egy külvárosi uccán megkezdte munkáját és az első házba lépett, az udvaron nyolc éves lányt látott. Abban a pillanatban, amikor beszélgetést kezdett a gyerekkel, két egyén ugrott rá a következő szavakkal: Megfognuk a gyerektőlvaít. Azonnal kétszáz férfi és nő gyűlt össze körülöttük, akik ültelgelni kezdték a tisztviselőt, míg el nem ájult. A hatóságokat értesítették, mire Dragomirescu rendőrkapitány a helyszínre érkezett és megmentette a szerencsétlen Radulescut a tömeg dühétől.

LEGUJABB SPORT

Románia a kardcsapat-világbajnokság döntőjében

Cluj, julius 28. (Az Uj Kelet tud.) A román kardcsapat ma újabb meglepetést szerzett: az elődöntők során legyőzte a Belgiumot és ezen győzelme révén bekerül a négyes döntőbe. Párizsi jelentés szerint az elődöntőket a következő beosztás szerint vívják: I. csoport: Magyarország, Németország, Franciaország. II. csoport: Olaszország, Belgium, Románia. A középdöntőben Románia 9:7-re verte Belgiumot, melyet Olaszország is csak 9:7-re tudott legyőzni. Németország 10:6 arányban győzött Franciaország ellen, melyet a magyar csapat 9:2-re verte. A négyes döntőbe így román, olasz, német és magyar csapatok kerültek, a döntő mérkőzését ma este kezdik meg. —xx— Meglepetés a kolozsvári vízipólóbajnokságban. A kolozsvári vízipólóbajnokság során szerdán délután játszották le az Univerzitate-Vicoria elsőosztályú bajnoki mérkőzést, amely nagy meglepetésre 1:1 (0:0) arányban döntetlenül végződött. Ezen mérkőzés után a CIAC csapata tiszta pont előnnyel került az élre, második az Univerzitatea, harmadik Victoria, negyedik Haggibbor, ötödik: UEC.

A hiány

Nem előző-dali sajtó has-tó hamisítások tisztikai hivat-lokegyenest e-A Porucna tessel értesül-ljó zsidó él és-ből szopja, h-hány százalék-Ma a Tara N-juk honnan és-zásából, a rom-osztásáról. Az ember v-hamisítások f-tünk az a foly-tott számok k-tudatba és ak-ködő tömegh-időre, mint sz-országban. Es vállat vo-hogy azoknak-lyeknek egész-tömegek szám-tékteleenn ez-törvényes eszk-ből kapott szá-szabadítsák. Minden néps-az állam tekin-tézmenyek hite-ninél el az ors-ban 800.000 ká-számolás idejé-jobboldali sajtó-anélkül, hogy e-len esetben is-reigazítására? Hogyan így-amikor a korm-az ilyen hamis-Sajnálatos né-le ebben a hall-látszik, kedves-vételeit megha-Ezek az eszk-szág demokratia-állások védelmé-A zsidók bór-meg a jobboldá-zatok felét letá

Választás

A zeneszerzé-Vid néhány tak-melódia képzés-ja meg. De nincs az-variációk végte-senyt a vasárna-lönböző pártáll-A demokratik-zeti parasztpár-látják az ered-logikus is, mert-zeti parasztpár-ban az első hel-Kevésbé logik-olvasunk, hogy-berális párt tör-kosság széles r-mánnyal szembe-máról tett ujab-ugyanis 143 eze-re kerültek, ho-tuson kívül nek-azon eszközök, l-lasztók és a sz-meghódítható. A legérdekese-dolog, midőn a-egybehangzó kő-hangon szözezi-lpi választásokon-nacionalizmus, s-mus, etc. mellé-A Tara Noast-ja például így s-eddigi választás-a nemzeti paras-csupán 270 ezer-hátralévő huszo